Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 39—Vol. LVIII. Friday, 30th September, 1960 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

APARTHEID—VITAL AND DIFFICULT QUESTION —NEHRU

"INDIAN OPINION" INDIA SERVICE

NEW DELHI—.Replying to a foreign affairs debate recently in the Rajya Sabha (the Upper House) the Prime Minister Mr. Nehru referred to his visit to London for the Commonwealth Conference, South Africa's racialism and the problem of the mandated territory of South-West Africa. He said: "In that conference, there were some newcomers, new members. And what is more, the whole concept of the Commonwealth is changing because of these new members coming in. Probably when the next Commonwealth Conference takes place, there will be some other members also. All this has brought to a point the question of racial segregation in some countries of the Commonwealth, notably in the Union of South Africa and, to some extent, in African countries such as Rhodesia or part of the Federation there."

So far as the Central African Federation is concerned, their policy, at any rate their proclaimed policy, is not one of racial segregation although in practice it is so, and we have suffered from it. But in South Africa this is their proclaimed policy, and it came to a head with certain incidents which the House will remember.

Anyhow, as far as the Commonwealth is concerned, there is this very vital and very difficult question, the question of apartheid in South Africa. When I say "difficult," it is not difficult for us to decide as we have very clear views in this matter, and it is more than a dozen years since we broke off relations with South Africa on that very issue. But it is a matter which affects the Commonwealth very deeply, even though it might not be publicly disccussed for various reasons, and I have no doubt that in a few months to come, or years to come, some vital decision one way or the other will have to be taken about this issue.

Mandated Terrritories

There is another issue tied up with it, that of South-West Africa, which after the First World War was made a mandated territory and which was handed over under mandate to the Union of South Africa. In this matter, repeatedly, we and other countries have spoken in the United Nations about the behaviour of the Union of South Africa because they do not acknowledge that it is mandated territory and they functioned almost as if were part of their own domain and they could do what they liked with it. They refused to send any kind of reports to the Trusteeship Council on the basis that this was given to them by the League of Nations after the First World War and the League of Nations having ceased to exist they derived full rights over it. This is an odd enough argument.

As a matter of fact, the issue was referred to the World Court and the world Court naturally

(Continued in next column)

(Continued from previous column)

decided against it. Even so, they have not reformed The capacity of the Government of the Union of South Africa to persist in error is really quite remarkable, but I take it that if a country, as an individual, persists long enough in error, retribution comes. In the present state of Africa where we see a whole continent in ferment doing many right things, and doing many wrong things, and where all sorts of movements and revolutionary changes are taking place, I do not know where it will take them.

Police Action Condemned

THE Natal Indian Congress, South African Congress of Trade Unions (Natal) and the South African Congress of Democrats (Natal) have addressed the following letter to the Minister of Justice protesting against police intrusion at a private luncheon:—

"We wish to lodge our strongest protest against the unwarranted intrusion by a member of the Special Branch together with two members of the uniformed staff at a luncheon given to individuals by the Textile Workers' Union held on the 18th instant

"The Special Branch members demanded and took down the names and addresses of all those present

"We condemn this outrageous and high handed action of the police which is a blatant attack on individual freedom and civil liberties and therefore demand an inquiry into this matter."

Indians Not Leaving E. Africa —NEHRU

THE Prime Minister of India said in the Rajya Sabha that it was gross exaggeration to say that a large number of people of Indian origin were leaving East Africa for India in view of the happenings in the Congo.

He said it was true that the whole of Africa was in a state of turmoil and there was a certain amount of fear and un certainty. But so far as the Government were aware, Asians in East Africa were not planning to leave their existing homes and businesses there. Ships coming to India had many vacant berths.

Asked if the Government would provide peoplo with faci lities to return to India by air, Mr. Nehru replied: No Sir. That would mean encouraging a thing we disapprove of.

TRANSVAAL YOUTH CONFERENCE

JOHANNESBURG.—The 15th Annual Conference of the Transvaal Indian Youth Congress will be held at the Duncan Hall (City Hall) Johannesburg on Sunday, 2nd October, 1960 commencing at 10 a.m.

Owing to the State of Emergency, the conference—due in April this year was postponed.

Problems of organisation and other problems facing the youth will be discussed

The theme of conference is "A challenge to the Youth of South Africa." The significant role young people are called upon to play in the days ahead, and the establishment of a free and non-racial South Africa will be the primary object of the Conference.

Youth Congress members detained during the State of Emergency will be present and will relate some of their experiences. Prominent speakers will address the Conference.

The joint secretaries, Mr. M. Moola and Mr. E Pahad state:—"We call upon the youth of the Transvaal to attend this Conference in great numbers and show the Nationalist Government that the events of the past months have not shaken their faith in the Congress Movement which is dedicated to create a South Africa free from fear, oppression, hatred and racial animosity—a South Africa as envisaged in the Freedom Charter."

PRAYER

Prayer is the very soul and essence of religion, and therefore prayer must be the very core of the life of man, for no man can live without religion.

As food is necessary for the body, prayer is necessary for the soul.

Prayer is not asking. It is a longing of the soul.

It is better in prayer to have a heart without words than words without a heart.

Prayer is the key of the morning and the bolt of the evening.

—Mahatma Gandhi

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Indian Opinion

FRIDAY, 30TH SEPTEMBER, 1960

OCTOBER 2nd

THE day after tomorrow, October 2nd 1960, marks the ninety first anniversary of the birth of possibly the greatest man of the twentieth century, Mahatma Gandhi. The land of his birth, India, to which he dedicated his life has paid him all the honour it could and continues to do so in many abiding ways; the world, too, honours him in various ways not the least of which is a careful study of his life, his political and religious activities, and his philosophy. Inquiries concerning him come to us here at Phoenix regularly from different parts of the world. Over the last few weeks we have received letters about Mahatma Gandhi's life from Malaya, Germany and the United States of America. Although the man is dead his teachings inspire people all over the world to study a life, the like of which may not be seen for many long years in this world.

The irony of all this is that here in South Africa the very people in whose cause he gave the first twenty years of his life have more or less forgotten him. It will not surprise us if the occasion of the ninety first anniversary of his birth passes by without any notice being taken of it by the Indian people. If that happens—and it has happened in the past—it will once illustrate forcibly that although the Indian people have been in the country for a hundred years now they lack in sentiment and scholarship. Mahatma Gandhi served the Indian people of this country in a remarkable way. Twenty years of the history of the Indian people in Natal and the Transvaal are intimately tied with his life in these two provinces. From the day in 1894 when he organised the petition against the efforts of the Government of Natal to take away the Parliamentary Franchise from the Indian people to the day when the Smuts-Gandhi Agreement was concluded in 1914 he gave devoted service to the Indian people, being at all times in the vanguard, never calling upon others to do what he was not himself willing to do.

In the course of that service he evolved the technique of Satyagraha, disobedience to unjust laws. Later he used this technique in the service of the Motherland. It is, indeed, one of the greatest achievements in the history of civilisation that without using a single weapon he brought to its knees the power of England, based on colossal technological resources. For this service to his Motherland, his countrymen honour him in various ways. There are Gandhi Foundations and Institutes; there are serious journals devoted to the study of his fascinating life. In other parts of the world keen interest is being taken in his life and activities and numerous books are being published. There has been recently a great quickening of interest in Gandhi and Gandhian techniques in America. But here in South Africa it is the Indian people who know least about his life and work. To the

(Continued in next Column)

(Continued from previous column)

Indian school-child Gandhi is no more than a name; that is not the child's fault. It is the fault of the community as a whole. The community must do something to remedy this defect for there is little doubt that this country will have to follow the Gandhian path in its quest for freedom. The Indian people must kindle interest in the life and work of Mahatma Gandhi and also place this life and work before the rest of the country.

Gandhiji On

Varna And Ashrama

[Tee following is taken from a speech delivered on 9-10-'27 at Trivandrum.—Ed, I.O.]

SO far as I know anything at all of Hinduism, the meaning of *varna* is incredibly simple. It simply means the following on on the part of us all of the hereditary and traditional calling of our forefathers, in so far as the traditional calling is not inconsistent with fundamental ethics, and this only for the purpose of earning one's livelihood. I regard this as the law of our being, if we would accept the definition of man given in all religions. Of all the animal creation of God, man is the only animal who has been created in order that he may know his Maker. Man's aim in life is not therefore to add' from day to day to his material prospects and to his material possessions but his predominant calling is from day to day to come nearer his own Maker, and from this definition it was that the *rishis* of old discovered this law of our being. You will realize that if all of us follow this law of *varna* we would limit our material ambition, and our energy would be set free for exploring those vast fields whereby and wherethrough we can know God. You will at once then see that nine-tenths of the activities that are today going on throughout the world and which are engrossing our attention would fall into disuse. You would then be entitled to say that *varna* as we observe it today is a travesty of the *varna* that I have described to you. And so it undoubtedly is, but just as we do not hate truth because untruth parades itself as truth, but we sift untruth from truth and cling to the latter, so also we can destroy the distortion that passes as *varna*, and purify the state to which the Hindu society has been reduced today.

Ashrama is a necessary corollary to what I have stated to you, and if *varna* today has become distorted, *ashrama* has altogether disappeared. *Ashrama* means the four stages in one's life, and I wish the students who have kindly presented their purses to me—the Arts and Science students and the Law College students—were able to assure me that they were living according to the laws of the first *ashrama*, and that they were *brahmacharis* in thought, word and deed. The *brahmacharya ashrama* enjoins that only those who live the life of a *brahmachari*, at least up to 25 years, are entitled to enter the second *ashrama*, i.e. the *Grihasthashrama*. And because the whole conception of Hinduism is to make man better than he is and draw him nearer to his Maker, the *rishis* set a limit even to the *grihasthashrama* stage and imposed on us the obligation of *vanaprastha* and *sannyasi*. But today you will vainly search throughout the length and breadth of India for a true *brahmachari*, for a true *grihastha*, not to talk of a *vanaprastha* and *sannyasi*. We may in our elongated wisdom, laugh at this scheme of life, if we wish to. But I have no doubt whatsoever that this is the secret of the great success of Hinduism. The Hindu civilization has survived the Egyptian, the Assyrian and the Babylonian. The Christian is but two thousand years old. The Islamic is but of yesterday. Great as both these are they are still in my humble opinion in the making. Christian Europe is not at all Christian, but is groping, and so in my opinion is Islam still groping for its great secret, and there is today a competition, healthy as also extremely unhealthy and ugly, between these three great religions.

As years go by, the conviction is daily growing upon me that *varna* is the law of man's being and therefore as necessary for Christianity and Islam, as it has

(Continued on page 311)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Blind Society Reviews A Year Of Work

"REMARKABLE AND INSPIRING"

IN the course of his address to the annual general meeting of the Natal Indian Blind Society and the Arthur Blaxall School for the Blind recently Canon A. H. Zulu said:

It is both remarkable and inspiring to observe that in our South Africa, bedevilled though it is by divisions of all kinds, the entire South African community has been involved in this gigantic effort, even if indirectly and unconsciously at several points Here is a sharing in one responsible task. Here the community has discharged a grave responsibility and justified its claims to self-respect.

I repeat that through the work of the Natal Indian Blind Society, all the people of South Africa, of Natal and of Durban, have done something which entitles them to earn the respect which is accorded to human beings. You may think this is an extravagant statement to make. It is not. It is a sober fact. It is true that the Natal Indian Blind Society has been but one only of the instruments through which our community has attempted to serve mankind. It is nonetheless true that in doing these things the community acknowledges a principle of singular importance for man and for society.

Man shares with animals many characteristics. But man is man on the strength of what distinguishes him from the animal world. Of man's similarities with animals I need mention only the ugly quality of selfishness, which is absence of concern for the comfort and well-being of others. When man is utterly selfish he is utterly bestial My own language, Zulu, speaks true when it calls it "Ubugovu", which means, literally, "bull-dog ness". And where individuals in a community think too much of their own comfort to the comparative neglect of regard for the welfare of others, the decay of such a community sets in. The handicapped members in such a society not only suffer cruel neglect physically, but they suffer the treatment of animals. In such a society there will be constant strife and friction. Virtue is destroyed, anarchy reigns and man descends to the life of animals.

SITE REQUIRED

THE Natal Indian Blind Society is in urgent need of a site 40-50 acres in order to accommodate expanding needs of its school for the blind. Referring to this Mr K. M. Pillay, the president of the Society made the following remarks in the course of his address to the annual general meeting of the Society recently:—

"It is with regret that I have to report that we have not made much progress in finding a suitable site for our multi-purpose project and expansion of the Arthur Blaxall School for the Blind. We have been continuously in negotiations with the Town Planning Officer and the City Engineers Department of the Durban City Council. We have inspected several sites but the question of land for our project is still far from settled. A suitable site for our programme has become an urgent necessity, for the Department of Education, Arts and Science having approved of our scheme and expansion of the Arthur Blaxall School for the Blind have agreed to a £40,000 subsidy £20,000 of which is placed in the 1960-1961 estimates. The Durban City Council is making every endeavour to find us the land and we hope for a fruitful outcome of our negotiations with them. We must find the land soon, as the Department is anxious that we should commence building operations in the near future, A site in the region of 40 to 50 acres within easy reach of Durban and its amenities is what is desired. Any member of the public who can assist us to find the land is kindly requested to contact us.

REPORT OF THE COMMITTEE

AMONG the observations and comments made in the report submitted by the General Committee to the annual meeting of the Natal Indian Blind Society recently were the following:—

Preventive Work

A great deal of the time of the office staff has been spent in attending to the needs and comforts of the Blind and also in maintaining the propaganda campaign of the Society for the prevention of blindness During the year under review 71 were referred to the Eye Clinic and 19 were assisted to obtain spectacles. Three persons were assisted to obtain Contact Lenses and we are deeply grateful to the Department of Health for the supply of these lenses through the Poor Relief Scheme. Despite this, however, eleven persons were registered as blind during the year

The visits of members of the Society to the blind at their homes have been maintained and we have been able to establish a better liaison between the Society and its cases.

The highlight of the year was the Seminar on the work of the Physically Handicapped which was held during October, 1959. We are most grateful to Dr. C. M. Van Antwerp, Mr V. H. Vaughan and Mr S. K. Wentworth for having come to Durban especially to give our members the benefit of their expert knowledge and experience in the field of the work of the physically handicapped. They were able to throw new light on some of the day-to-day problems which confronted us in our work and there is no doubt that they have aroused the inspiration for our future activity.

Workshops

The workshops of the Society situate at 34 Lorne Street, Durban, opened on the 1st April 1959, with 7 blind adult male trainees. Mr T. Briggs has been engaged as Instructor and at present there are 14 males and 3 females being trained in the making of baskets at the workshops.

The trainees have made excellent progress and more important than any material benefits which they have been receiving is the fact that they have been offered a new hope in life. They have been provided with an opportunity of taking their rightful place in society alongside people blessed with vision

The trainees receive an allowance of £1 0s. 9d per week and are provided with breakfast and a hot lunch and uniforms.

We regret to record that while the Department of Social Welfare and Pensions has agreed to subsidise the allowance that is being paid to the trainees it has delayed the approval of the subsidy in respect of Capital, Maintenance and Administration expenditure. The South African National Council for the Blind has interceded on our behalf and we are hopeful that the representations which have been made would result in the full subsidy being approved.

As we have already indicated, the trainees have made excellent progress and the baskets produced at the workshops have been very successfully introduced to the public. It is with feelings of pride that we have heard the comments from all sources which favourably compare the quality of the baskets produced at our workshops to those turned out by larger and longer established institutions. Most of the credit for this is due to our Instructor, Mr T. Briggs who has given his heart and soul to the work and gives the trainees the full benefit of his vast experience.

MEMBERS REQUIRED

THE Natal Indian Blind Society requires more to help in its work. Making an appeal for members the President of the Society told the annual general meeting held recetly:—

"For a Society which is expanding its wings and activities and covering such a wide field, the membership is still far too small. Even of the enrolled membership only a few actively participate in the activities and work of the Society and the heavy burden as usual falls on the heads of a few willing workers. If the Society is to grow further into a virile and strong organisation there must be infusion of new blood and enthusiastic and willing workers must join the ranks and interest themselves and share in the work of the Society. It must be remembered that the success of all voluntary welfare agencies to a large measure depends on willing, sincere voluntary workers. Therefore while recording my heartfelt appreciation and thanks to all members of the Society who have spontaneously and at all times answered the calls of the Society, let me once again appeal earnestly to all members of the public who are able to, and have the interest of the Society at heart, to join the Society and help in the noble work".

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OCTOBER 2nd 1960, falling on Sunday, marks the ninety-first anniversary of the birth of Mahatma Gandhi, the founder of this journal and of the Phoenix Settlement from where it is being published, the maker of Modern India and a sage who ranks with Buddha and Christ in his service to mankind. On this occasion we reproduce his account of his birth parentage and childhood from his autobiography "The Story of My Experiments with Truth" with acknowledgements to the publishers, Navjivan Press, Ahmedabad, India. Ed. I.O.)

BIRTH AND PARENTAGE

THE Gandhis belong to the Bania caste and seem to have been originally grocers. But for three generations, from my grandfather, they have been Prime Ministers in several Kathiawad States. Uttamchand Gandhi, *alias* Ota Gandhi, my grandfather, must have been a man of principle. State intrigues compelled him to leave Porbandar, where he was Diwan, and to seek refuge in Junagadh. There he saluted the Nawab with the left hand. Someone, noticing the apparent discourtesy, asked for an explanation, which was given thus: 'The right hand is already pledged to Porbandar.'

Ota Gandhi married a second time, having lost his first wife. He had four sons by his first wife and two by his second wife. I do not think that in my childhood I ever felt or knew that these sons of Ota Gandhi were not all of the same mother. The fifth of these six brothers was Karamchand Gandhi, *alias* Kaba Gandhi, and the sixth was Tulsidas Gandhi. Both these brothers were Prime Ministers in Porbandar, one after the other Kaba Gandhi was my father He was a member of the Rajasthanik Court. It is now extinct, but in those days it was a very influential body for settling disputes between the chiefs and their fellow clansmen He was for some time Prime Minister in Rajkot and then in Vankaner. He was a pensioner of the Rajkot State when he died.

Kaba Gandhi married four times in succession, having lost his wife each time by death. He had two daughters by his first and second marriages. His last wife, Putlibai, bore him a daughter and three sons, I being the youngest.

My father was a lover of his clan, truthful, brave and generous, but short-tempered. To a certain extent he might have been given to carnal pleasures. For he married for the fourth time when he was over forty. But he was incorruptible and had earned a name for strict impartiality in his family as well as outside. His loyalty to the State was well known. An Assistant Political Agent spoke insultingly of the Rajkot Thakore Saheb, his chief, and he stood up to the insult. The Agent was angry and asked Kaba Gandhi to apologize. This he refused to do and was therefore kept under detention for a few hours. But when the Agent saw that Kaba Gandhi was adamant, he ordered him to be released.

My father never had any ambition to accumulate riches and left us very little property.

He had no education, save that of experience. At best, he might be said to have read up to the fifth Gujarati standard. Of history and geography he was innocent. But his rich experience of practical affairs stood him in good stead in the solution of the most intricate questions and in managing hundreds of men. Of religious training he had very little, but he had that kind of religious culture which frequent visits to temples and listening to religious discourses make available to many Hindus. In his last days he began reading the Gita at the instance of a learned Brahman friend of the family, and he used to repeat aloud some verses every day at the time of worship.

The outstanding impression my mother has left on my memory is that of saintliness. She was deeply religious. She would not think of taking her meals without her daily prayers. Going to *Haveli*—the Vaishnava temple—was one of her daily duties. As far as my memory can go back, I do not remember having ever missed the *Chaturmas*[1] She would take the hardest vows and keep them without flinching. Illness was no excuse for relaxing them. I can recall her once falling ill when she was observing the *Chandrayana*[2] vow, but the illness was not allowed to interrupt the observance. To keep two or three consecutive fasts was nothing to her. Living on one meal a day during *Chaturmas* was a habit with her. Not content with that, she fasted every alternate day during one *Chaturmas*. During another *Chaturmas* she vowed not to have food without seeing the sun. We children on those days would stand, staring at the sky, waiting to announce the appearance of the sun to our mother. Everyone knows that at the height of the rainy season the sun often does not condescend to show his face. And I remember days when, at his sudden appearance, we would rush and announce it to her. She would run out to see with her own eyes, but by that time the fugitive sun would be gone, thus depriving her of her meal. "That does not matter," she would say cheerfully, "God did not want me to eat today." And then she would return to her round of duties.

My mother had strong commonsense. She was well informed about all matters of State, and ladies of the court thought highly of her intelligence. Often I would accompany her, exercising the privilege of childhood, and I still remember many lively discussions she had with the widowed mother of Thakore Saheb.

Of these parents I was born at Porbandar, otherwise known as Sudamapuri, on the 2nd October, 1869. I passed my childhood in Porbandar. I recollect having been put to school. It was with some difficulty that I got through the multiplication tables. The fact that I recollect nothing more of those days than having learnt, in company with other boys, to call our teacher all kinds of names would strongly suggest that my intellect must have been sluggish, and my memory raw.

1. Lit, a period of four months. A vow of fasting and semi-fasting during the four months of the rains. The period is a sort of long Lent.

2. A sort of fast in which the daily quantity of food is increased or diminished according as the moon waxes or wanes.

DEATH

Death is as necessary for men's growth as life itself.

No country has ever arisen without being purified through the force of suffering. The mother suffers so that her child may live. The condition of wheat growing is that the seed grain should perish. Life comes out of Death.

That nation is great which rests its head upon death as its pillow. Those who defy death are free from all fear.

Death is at any time blessed, it

(Continued in next column)

(Contnued from previous column)

is twice blessed for a warrior who dies for his cause, i.e. truth.

Death is no fiend, he is the truest of friends.

To lose oneself in the infinite is to find oneself.

— **Mahatma Gandhi.**

Letter To Durban Town Clerk

53A, FIELD STREET,
DURBAN,
September 3, 1897

WILLIAM COOLEY ESQ.
(TOWN CLERK)
DURBAN

SIR,

Mr. V Lawrence is a clerk in my office. He has often to go out in the evening either to attend meetings or to give Tamil lessons which do not terminate before 9 p.m. He was twice or thrice interfered with by the Police and asked to produce a pass. I brought the matter to the notice of the Superintendent of Police who advised that in order to save inconvenience I should apply for the Mayor's pass of exemption for Mr. Lawrence. Being of opinion that the by-law No 106 section P does not apply to Mr. Lawrence I was loath to take that step. Mr. Lawrence however was again asked to produce a pass three days ago, though after he had explained where he had gone to, he was allowed to go. In order to save such inconvenience though I still retain the opinion that the Law does not apply to Mr. Lawrence, I think a pass of exemption is necessary for Mr. Lawrence.

I therefore beg to apply for such a pass for him.

I remain,
sir,
your obedient servant,
M. K. GANDHI

Durban Town Council Records: Vol. 134, No. 23446.

*The original letter found in the official records carries a marginal note reading: Recommended—sgd, R. C. Alexander, Superintendent of Police.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

CHILDHOOD AND MARRIAGE

I MUST have been about seven when my father left Porbandar to become a member of the Rajasthan Court. There I was put into a primary school, and I can well recollect those days, including the names and other particulars of the teachers who taught me. As at Porbandar, so here, there is hardly anything to note about my studies, I could only have been a mediocre student. From this school I went to the suburban school and thence to the high school, having already reached my twelfth year. I do not remember having ever told a lie during this short period, either to my teachers or to my schoolmates. I used to be very shy and avoided all company, My books and my lessons were my sole companions. To be at school at the stroke of the hour and to run back home as soon as the school closed, that was my daily habit. I literally ran back, because I could not talk to anybody. I was even afraid lest anyone should poke fun at me.

There is an incident which occurred at the examination *during my first year* at the high school and which is worth recording. Mr. Giles, the Educational Inspector, had come on a visit of inspection. He had set us five words to write as a spelling exercise. One of the words was 'kettle'. I had mispelt it. The teacher tried to prompt me with the point of his boot, but I would not be prompted. It was beyond me to see that he wanted me to copy the spelling from my neighbour's slate, for I had thought that the teacher was there to supervise us against copying. The result was that all the boys, except myself, were found to have spelt every word correctly. Only I had been stupid. The teacher tried later to bring this stupidity home to me, but without effect. I never could learn the art of 'copying.'

Yet the incident did not in the least diminish my respect for my teacher. I was by nature blind to the faults of elders. Later I came to know of many other failings of this teacher, but my regard for him remained the same. For I had learnt to carry out the orders of elders, not to scan their actions.

Two other incidents belonging to the same period have always clung to my memory. As a rule I had a distaste for any reading beyond my school book. The daily lessons had to be done, because I disliked being taken to task by my teacher as much as I disliked deceiving him. Therefore I would do the lessons, but often without my mind in them. Thus even when the lessons could not be done properly, there was of course no question of any extra reading. But somehow my eyes fell on a book purchased by my father. It was "Shravana Pitribhakti Nataka" (a play about Shravana's devotion to his parents). I read it with interest. There came to our place about the same time itinerant showmen. One of the pictures I was shown was of Shravana carrying, by *means of slings* fitted for his shoulders, his blind parents on a pilgrimage. The book and the picture left an indelible impression on my mind. 'Here is an example for you to copy,' I said to myself. The agonized lament of the parent's over Shravana's death is still fresh in my memory. The melting tune moved me deeply, and I played it on a concertina which my father had purchased for me.

There was a similar incident connected with another play. Just about this time, I had secured my father's permission to see a play performed by a certain dramatic campany. This play—"Harischandra"—captured my heart. I could never be tired of seeing it. But how often should I be permitted to go? It haunted me and I must have acted Harischandra to myself times without number. 'Why should not all be truthful like Harischandra?' was the question I asked myself day and night. To follow truth and to go through all the ordeals Harischandra went through was the one ideal it inspired in me, I literally believed in the story of Harischandra, The thought of it all often made me weep. My commonsense tells me today that Harischandra could not have been a historical character. Still both Harischandra and Shravana are living realities for me, and I am sure I should be moved as before if I were to read those plays again today.

* *

Much as I wish that I had not to write this chapter, I know that I shall have to swallow many such bitter draughts in the course of this narrative. And I cannot do otherwise, if I claim to be a worshipper of Truth. It is my painful duty to have to record here my marriage at the age of thirteen. As I see the youngsters of the same age about me who are under my care, and think of my own marriage, I am inclined to pity myself and to congratulate them on having escaped my lot. I can see no moral argument in support of such a preposterously early marriage.

Let the reader make no mistake. I was married, not betrothed. For in Kathiawad there are two distinct rites,—betrothal and marriage. Betrothal is a preliminary promise on the part of the parents of the boy and the girl to join them in marriage, and it is not inviolable. The death of the boy entails no widowhood on the girl. It is an agreement purely between the parents, and the children have no concern with it. It appears that I was betrothed thrice, though without my knowledge. I was told that two girls chosen for me had died in turn, and therefore I infer that I was betrothed three times. I have a faint recollection, however, that the third betrothal took place in my seventh year. But I do not recollect having been informed about it. In the present chapter I am talking about my marriage, of which I have the clearest recollection.

It will be remembered that we were three brothers. The first was already married. The elders decided to marry my second brother, who was two or three years my senior, a cousin, possibly a year older, all at the same time. In doing so there was no thought of our welfare, much less our wishes. It was purely a question of their own convenience and economy.

Marriage among Hindus is no simple matter. The parents of the bride and the bridegroom often bring themselves to ruin over it. They waste their substance, they waste their time. Months are taken up over the preparations—in making clothes and ornaments and in preparing budgets for dinners. Each tries to undo the other in the number and variety of courses to be prepared. Women, whether they have a voice or no, sing themselves hoarse, even get ill, and disturb the peace of the neighbours. These in their turn quietly put up with all the turmoil and bustle, all the dirt and filth, representing the remains of the feasts, because they know that a time will come when they also will be behaving in the same manner.

It would be better, thought my elders, to have all this bother over at one and the same time. Less expense and greater *eclat*. For money could be freely spent if it had only to be spent once instead of thrice. My father and my uncle were both old, and we were the last children they had to marry. It is likely that they wanted to have the last best time of their lives. In view of all these considerations, a triple wedding was decided upon, and as I have said before, months were taken up in preparation for it.

It was only through these preparations that we got warning of the coming event. I do not think it meant to me anything more than the prospect of good clothes to wear, drum beating, marriage processions, and a strange girl to play with. The carnal desire came later. I propose to draw the curtain over my shame, except for a few details worth recording. To these I shall come later. But even they have little to do with the central idea I have kept before me in writing this story.

So my brother and I were both taken to Porbandar from Rajkot. There are some amusing details of the preliminaries to the final drama—e.g. smearing our bodies all over with tumeric paste—but I must omit them.

My father was a Diwan, but nevertheless a servant, and all the more so because he was in favour with the Thakore Saheb. The latter would no. let him go until the last moment. And when he did so, he ordered for my father special stage coaches, reducing the journey by two days. But the fates had willed otherwise. Porbandar is 120 miles from Rajkot,—a cart journey of five days. My father did the distance in three, but the coach toppled over in the third stage, and he sustained severe injuries. He arrived bandaged all over. Both his and our interest in the coming event was half destroyed, but the ceremony had to be gone through. For how could the marriage dates be changed? However, I forgot my grief over my father's injuries in the childish amusement of the wedding.

I was devoted to my parents. But no less was I devoted to

(Continued on page 311)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

A PAGE OF NEWS FROM INDIA

No New Taxes Proposed In Gujerat Budget

("Indian Opinion" India Service)

THE first budget of Gujerat, which was presented to the state Assembly in Ahmeda- by the Chief Minister, Dr. Jivraj Mehta, shows a re venue deficit of Rs 193 million.

Revenue receipts are estimated at Rs 486.2 million and Expenditure at Rs 505.5 million. No new taxes have been proposed to cover the deficit.

In his budget speech Dr. Mehta said he had provided for a capital expenditure of Rs 168.5 million. This includes 87.5 million for irrigation.

The Chief Minister said that with the development of Kandla Port and with the rich sources of oil near Cambay and Ankleshwar, the Third Plan would witness rapid industrialization of the new state.

(Rs 1 million—£75,000)

Agricultural University For Rajasthan During Third Plan

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—A TENTATIVE outlay of more than Rs 2,140 million (£160.5m.) has been provided for Rajasthan's Third Five-Year Plan. This is in addition to the expenditure of Rs 450 million (£33.75m.) for the Rajasthan Canal Project. Work on the project is to be undertaken during the Third Plan period.

The proposed outlay makes the largest provision—Rs 450 million £33.75m.) for education. About Rs 240 million (£18m.) have been allocated for irrigation and Rs 300 million (£22.5m.) for agriculture and allied sectors including forests, minor irrigation and co-operation. About Rs 180 million (£13.5m.) are to be spent on construction of roads.

Rajasthan's Third Plan envisages an additional production of 1.8 million tons of foodgrains during the next five years. This is to be achieved mainly through major and minor irrigation schemes, land development, distribution of manures, fertilizers and improved seed and more efficient agricultural practices.

It is proposed to produce 224,000 bales of additional cotton, 90,000 tons of sugar cane and 64,000 tons of oilseeds.

The plan provides for an agricultural university during the Third Plan to serve as a central organization. Also, another agricultural college is to be opened in the early years of the plan to meet the growing demand for agricultural graduates.

All villages and 80 per cent of rural families are to be covered by co-operatives. The whole of the state will be covered by Community development blocks by October 1963. Seventy-three new blocks will be started for this purpose.

The state will have 100 work sheds in rural areas and 900 sheds in industrial estates. Education facilities are to be made available for 70 per cent of children in age group 6-11, and 39 per cent in age group 11-14

Growing Value Of Plastics Production

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The [illegible] industry is forging ahead, in the last two years, [illegible]tion of polythene and [illegible]rene has been established. W[illegible] the production of urea in [illegible] fertilizer factories, large de[illegible]lopment in urea [illegible] resins is expected.

Since the development of chlorine and carbide has been established in the Second Plan period, schemes are under way for the production of versatile plastics like PVC, It is expected that production of all varieties of plastics will increase from nearly 11,000 tons in 1960-61 to 74,000 tons by 1965-66.

The production of all plastic raw materials and finished products, which was valued at Rs 100 million (£7.5m) in 1956, is rising to Rs 200 million (£15m) in 1960 and should reach Rs 1,000 million (£75m) in 1965.

Already, the industry has established considerable export earnings.

Measures To Popularize Science Teaching

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI. — Extension programmes directed towards the popularization of science through lectures and the introduction of a scheme for encouraging cheaper editions of standard text books are among the several measures which have been taken by the University Grants Commission for making science teaching in colleges easier and more popular.

Other measures taken by the Commission are: scholarships and fellowships; organization of summer schools; seminars and refresher courses; award of travel grants to science personnel to visit other centres within the country; international travel grants to distinguished scientists; grants to colleges for science equipment and the establishment of central workshops for designing and fabricating the needed apparatus.

Teachers from Indian universities are being sent abroad every year for technical training and foreign scientists visiting this country are being invited to deliver lectures and discuss problems.

B·I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

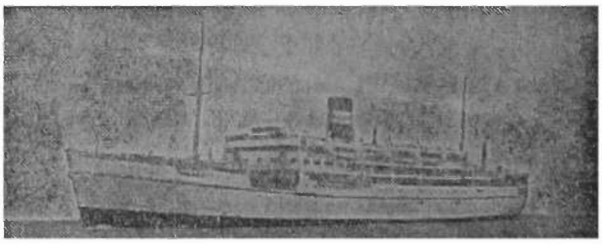

S.S. Kampala due 30th Sept. Sails 5th Oct.
S.S Karanja due 29th Oct. Sails 3rd Nov. 1960

PASSAGE FARE FROM DURBAN TO BOMBAY

First Class single with food	£117—15—0
Second " " " "	£78—10—0
Third Class with food	£39—15—0
Third Class (Vegetarian)	£39—7—0
Third Class without food	£34—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

Ban On Export Of Peacock Feathers

("Indian Opinion" India Service)

THE Government of India in pursuance of their policy of conservation of protected species particularly the peacock, have banned the export from India of articles made out of peacock feathers, including peacock feather fans, and even small quantities of peacock feathers.

They have decided that such objects should not be allowed for export even as souvenirs etc., of passengers proceeding out of India as this practice is bound to encourage commercialisation of peacock feathers and the entire policy of conservation of the protected species may be defeated.

WATCHES, Gents models—25 Jewels, waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakable mainspring, fitted with matching metal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreakable mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg. Stocks limited, order immediately.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

CHILDHOOD AND MARRIAGE

(*Continued from page 309*)

the passions that flesh is heir to: I had yet to learn that all happiness and pleasure should be sacrificed in devoted service to my parents. And yet, as though by way of punishment for my desire for pleasures, an incident happened, which has ever since rankled in mind and which I will relate later. Nishkulanand sings; 'Renunciation of objects, without the renunciation of desires, is short-lived, however hard you may try.' Whenever I sing this song or hear it sung, this bitter untoward incident rushes to my memory and fills me with shame.

My father put on a brave face in spite of his injuries, and took full part in the wedding. As I think of it, I can even today call before my mind's eye the places where he sat as he went through the details of the ceremony. Little did I dream that one day I should severely criticize my father for having married me as a child. Everything on that day seemed to me right and proper and pleasing. There was also my own eagerness to get married. And as everything that my father did then struck me as beyond reproach, the recollection of those things is fresh in my memory. I can picture to myself, even today, how we sat on our wedding dais, how we performed the *Saptapadi*, how we, the newly wedded husband and wife, put the sweet *Kansar* into each other's mouth, and how we began to live together, and on that first night, Two innocent children all unwittingly hurled themselves into the ocean of life. My brother's wife had thoroughly coached me about my behaviour on the first night. I do not know who had coached my wife. I have never asked her about it, nor am inclined to do so now. The reader may be sure that we were too nervous to face each other. We were certainly too shy. How was I to talk to her, and what was I to say? The coaching could not carry me far. But no coaching is really necessary in such matters. The impressions of the former birth are potent enough to make all coaching superfluous. We gradually began to know each other, and to speak freely together. We were the same age. But I took no time in assuming the authority of a husband.

Varna And Ashrama

(*Continued from page 306*)

been necessary for Hinduism, and has been its saving. I refuse, therefore, to believe that *varsahrama* has been the ourse of Hinduism, as it is the fashion nowadays in the Sout on the port of some Hindus to say. But that does not mean that you and I may tolerate for one moment or be gentle towards the hideous travesty of *varnashrama* that we see about us today. There is nothing in common between *varnashrama* and caste. Caste, if you will is undoubtedly a drag upon Hindu progress, and untouchability is, as I have already called it or described it, an excrescence upon *varnashrama*. It is a weedy growth fit only to be weeded out, as we weed out the weeds that we see growing in wheat fields or rice fields. In this conception of *varna,* there is absolutely no idea of superiority and inferiority. If I again interpret the Hindu spirit rightly all life is absolutely equal and and one. It is therefore an arrogent assumption on the part of the *brahmana* when he says, 'I am superior to the other three *varnas*.' That is not what the *brahmanas* of old said. They commanded homage not because they claimed superiority, but because they claimed the right of service through and through without the slightest expectation of a reward. The priests, who today arrogate to themselves the function of the *brahmana* and distort religion, are no custodians of Hinduism or *brahmanism*. Consciously or unconsciously they are laying the exe at the root of the very tree on which they are sitting, and when they tell you that the *shastras* enjoin untouchability and when they talk of pollution distance, I have no hesitation in saying that they are belying their creed and that they are misinterpreting the spirit of Hinduism. You will now perhaps understand why it is absolutely necessary for you Hindus who are here and listening to me to energize yourselves and rid yourselves of this curse. You should take pride in leading the way of reform, belonging as you do to an ancient Hindu State. So far as I can read the atmosphere around you here, the moment is certainly propitious for you if you will sincerely and energetically undertake this reform.

—*Young India, 20-10-'27.*

Blind Society Officials

THE following were elected office bearers of the Natal Indian Blind Society at the annual general Meeting held recently:—Patrons: Patron-in-Chief The Administrator of Natal, The Hon. Mr. A. E. Trollip; Patrons: Rev. Dr. A. W. Blaxall; Mr. V. Lawrence, Mr. S. M. Lockhat, Mr. P. R. Pather, The Hon. Mr. D. G. Shepstone and Col. J. Butler-Porter; President: Mr. K. M. Pillay (re-elected); Vice-President: Mrs. Y. Pillay (re-elected); Hon. Secretary: Mr. C. M. Bassa (re-elected); Hon. Treasurer: Mr. M. S. Achary; General Committee: Mr. H. Gokool (re-elected), Mr. J. Naidoo, Mr. E. A. Khan (re-elected), Mrs. M. E. Saunders (re-elected), Mr. M. N. Ranuson, Mr. G. H. E. Lockhat (re-elected); Mrs. T. N. Pillay (re-elected), Miss Sundra Reddy (re-elected), Mrs. S. Naidoo.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg, 'Phone 33-1654

Indian Records Now Cheaper ! !

7/6 Each (Plus 3d Tax.)

AVAILABLE IN SINGLES OR SETS

Some Of Our Latest Hits :

DIL DEKE DEKHO, UJALA, MEHNDI, MISS INDIA, AGRA ROAD, TALAQ, DO USTAD. ♦ NAAGMANI, USTAD, MAIN NASHE-MEH-HOON, GHAR SANSAR, AMAR DEEP, MOTHER INDIA.

Special Offer: 1 Box of Gujrati Records Assorted, 20 In Box At a Give Away Price—30/- per Box.

ORDER NOW — FREE PACKING

C.O.D. Orders to include 7/6 deposit.

Only Obtainable At:

NATIONAL RECORD COMPANY,

2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

WELCOME NEWS TO OUR MANY FRIENDS

LATEST SHIPMENTS OF GENUINE FIRST CLASS INDIA MADE GOODS AT WHOLESALE PRICES

AGARBATTIS:—

Three Roses 3 tola thin sticks tin packing ... ... 36/- per Doz.
" 6 " " " " " ... ... 72/- " "
Gateway of India 6 tola tin packing ... ... 85/- " "
Sugandh Rani ½ tola, ... 3/6 Doz., 1 tola 7/6 " "
Steamer Brand 444 8/6 Doz. Pakistani Made ... ... 4/9 " "
Vasanti 2 tola flat box packing bottle of Attar in every pack 15/- " "

CAROM BOARDS:—

Hihly Polished Well Constructed Complete Sets.
"A" Quality £5—0—0. "B" Quality Indian Teak £6—15—0
WITH FREE RULES ON HOW TO PLAY

A. K. HOOSEN & SONS,

(HOOSEN'S BUILDING)

116 Queen St., (P.O. Box 2168), Durban

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	6
Eminent Americans—J. T. Sunderland	7	6
Christian Missions—M. K. Gandhi	5	0
Selected Letters I—M. K. Gandhi	1	0
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Public Finance And our Poverty—J. C. Kumarappa	2	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. . R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	8

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag. Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

fifty years ago... Sept. 1910

ARRIVAL OF MR. POLAK AND THE DEPORTEES

(From "The Indian Opinion" October 1, 1910)

"S. S. SULTAN", with Mr. Polak and over eighty passive resisters entered the harbour at daybreak on Wednesday. Volunteers had already informed the Indian community of the time of arrival of the steamer. A start was made from Mr Rustomjee's premises at 7 a.m. by a party consisting of Mr Omar Hajee Amod Johari, Mr Rustomjee, Mr P. K. Naidoo, Mr Gareeb Panday, Mr Megraj, Mr Lawrence, Mr. Gandhi and others. By 9 a.m. there was a crowd of nearly 400 Indians. Mr Dawad Mahomed came early with his carriage which he placed at the disposal of the Committee and which was of very great use in going to and from the Immigration and Health Offices.

It was known to the Committee that there was a case of small-pox on board among the Zanzibaris. The patient was removed at Quilimane and the passengers vaccinated. Mr Polak had, however, declined to undergo the ordeal on conscientious grounds. Mr Polak believes that vaccination is not only useless but is harmful and poisonous to the system. Mr Polak was therefore confined to his cabin at Delagoa Bay after he had actually been on shore.

Upon arrival, therefore, Mr Polak was told that he would have to go back if he did not allow himself to be vaccinated. Mr Polak was ready to go back rather than take in the poison, as he put it, into his system. Representations were, however, quickly made and Mr Polak was told that he could remain if he consented to be under observation for a period of six days. This he consented to do. Other European passengers were landed after vaccination. But the Indians were not allowed, in spite of vaccination. They too, therefore, remained under detention for six days.

Of the passive resisters the following have had their claims passed after a very strict examination:—

Madura Muthu Padiachy, Maduray George Paul, Kolandaville, Harry Lazarus, A. D. Isaac, Veera Pillay, Polany Moorgan, Ramsamy, Kathia Ramsamy, Anthony Orlappan Lazarus, Willy Lazarus, Chokalingam Pillay, I. K. Robert (Karim), D. Ernest, F. Ernest, Aaron John, D. Moonsamy, Narsoo Appen, Samy Pandiah, Kistappa, Moonsamy, Chellan, Chiniah Joe, Lalbigndo, Chinsamy Paul, Moonsamy Paul, Martin Easton, John Andrew and Naynah Francis.

The following have gone to Port Elizabeth:—

Messrs V. Lingam, Lutchman, Louis Gabriel, Subiah, Subramoney Padiachy, Veeramuthu Padiachy, Veerasamy Mudaly, Valoo, Perumal, V. Durasamy Padiachy, Madrimuthu Pillay, Venkatsamy Kisten, C. Rungasamy Pillay, Peter Moolight, Sabapathy Krishna, Muthu Muthian, Anthony Thumboosamy, Armugan Durasamy, A. John Lazarus, Moorgan, Singaruveloo, Madurray, alias A. R. Phillip, Chinnia Govinder, S. Punnsamy Pillay, M. Perumal Pillay, Maduramuthu, K. Govinden, A. Narainsamy, V. Krisnasamy, S Vakoo Padiachy, Durasamy Paliam, Muthan Murgan, Ananda Alwar.

* *

THIS issue of the *Indian Opinion* makes the following comment on the work done by Mr L. W. Ritch in England:—

The remarkable work done by Mr Ritch as Secretary of the South Africa British Indian Committee renders his impending return to South Africa an event of the greatest importance to the Indian community. Mr Ritch has laboured in England for the last four years without interruption amid very great domestic difficulties. Mrs Ritch was ailing during practically the the whole of the time. But Mr Ritch has a herculean constitution, and though the illness of Mrs Ritch naturally demanded a great deal of attention from him, it is no exaggeration to say that no committee has had in London a more energetic, more capable, more conscientious secretary than Mr Ritch has been to his Committee. Mr Ritch has a mastery over the tangled Indian question in South Africa very few Indians possess. His communications to the authorities at Downing Street or Whitehall have always commanded attention. His unfailing tact and courtesy have brought to the Committee many an influential member. The statement made by Mr Ritch to Reuter, just before he left for South Africa, shows what a masterly grasp he has of the situation. Such is the man whom the Transvaal Indians purpose to honour upon his arrival in Johannesburg.

All political comment in this issue by N. Dayaljee, "Indian Opinion," Private Bag, Durban.

Phone 835-6786 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
83 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co.
(Pty.) Ltd.
Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.
Imported Screw Cap Neck 3½" Diameter Mouth Pickle Jars

½ Gallon	9/6	each	F.O.R. DURBAN
1 "	12/6	"	"
2 "	20/-	"	"
3 "	35/-	"	"
4 "	45/-	"	"

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY.
155-7 WARWICK AVENUE,
P.O. BOX 1250. - DURBAN.

Special Offer: India-Made Agarbattis
(SHIPMENT JUST ARRIVED)
WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	...	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)		
GATEWAY OF INDIA	3 Tolas ...	45/- "
" " "	6 " ...	90/- "
CHAMELI	2 " ...	18/- "
"	1 " ...	9/- "
SUGANDH RANI	5 " ...	33/- "
" "	2½ " ...	18/- "
" "	1 " ...	8/- "
" "	½ " ...	4/- "
LATAMANGESHKAR	½ " ...	4/- "
CHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks.		

CASH WITH ORDER — PRICES F.O.R. DURBAN
We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb.
(Minimum Order 100lb)
We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.
SPECIAL PRICES TO THE TRADE
Please write for our price list:
K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.
Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 39—Vol.-LVIII.

FRIDAY,

30TH SEPTEMBER, 1960

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

*

કર્મ પરાયણ લોકો હંમેશા પ્રેમથી બોલે છે, સામેનો માણસ સમજે નહી ત્યારે આપણે અવાજ ઉંચો કરીએ તો તેમાં આપણી પ્રેમની ખામી છે. તે હિંસા છે.

—વિનોબાજી

પુસ્તક ૫૮ મું—અંક ૩૯ તા. ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦. છુટક નકલ પે. ૪

યુનો તરફ જઇ રહેલા મી. ઇનોખ મ્બેલે

પોન્ડોની પરિસ્થિતિ વિશે બ્યાન આપવા એક જુવાન પોન્ડો મી. ઇનોખ મ્બેલે દક્ષિણ આફ્રિકાથી છુપી રીતે ભાગી છુટયા છે. એની ઉંમર ૩૪ વરસની છે અને એ બીઝાનાના રહેવાસી છે. તેઓ હાલ લંડનમાં છે. તેઓ ત્યાંથી યુનોની જનરલ એસેમ્બલી જ્યારે દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગદ્વેષનો પ્રશ્ન ચર્ચે ત્યારે હાજર રહેવાની ઈચ્છા દર્શાવે છે. મી. ઇનોખ મ્બેલે પોતાની સાથે ૯,૦૦૦ શબ્દોવાળો એક ખરડો સાથે લઇ ગયા છે. એ ખરડામાં અગત્યના અહેવાલો હોવાનું જણાય છે.

મી. મ્બેલે જેની પાસે પાસપોર્ટ નથી, તેઓ બીજા ભાગેડુઓની જેમ છૂપા રસ્તે દેશ બહાર નીકળી ગયા છે. તેઓ જે ખરડો સાથે લઇ ગયા છે, તે પોન્ડો નેતાઓએ તૈયાર કર્યો હતો. નેશનાલીસ્ટ સરકારની સામે આ એવો ખરડો તૈયાર થયો છે કે વિશ્વ એ જાણીને ચોંકી ઉઠશે. આ ખરડો એવા વખતે તૈયાર થયો છે કે નેશનાલીસ્ટ સરકાર ખરેખર ભભૂકી ઉઠશે. આ સિવાય ટ્રાંસકાઇના નેશનાલીસ્ટ કમીશનર-જનરલ મી. હેન્સ એબ્રહમે એવું કહ્યું છે કે ટ્રાંસકાઇના ખબરો બહાર જવા દેવામાં આવશે નહી, તેજ વખતે મી. મ્બેલે આ ખરડા સાથે બહાર નીકળી ચૂકયા છે.

આ ખરડો એવી માંગણી કરે છે કે ઇન્ગકુઝા હીલ પર પોન્ડો અને પોલીસ વચ્ચે જે અથડામણ થઇ અને તેના પરીણામે જે પોન્ડો લોકો માર્યા ગયા તેની તપાસ-પંચ રચાવી જોઇએ. આ અથડામણમાં કેટલા માર્યા ગયા તેનો ચોક્કસ આંકડો બહાર આવ્યો જ નથી. સરકારે જે આંકડો બહાર પાડયો તેના કરતાં વધુ હોવાનું મનાય છે.

આ સિવાય નીચેની માંગણીઓ પણ એ ખરડામાં છે.

● બાન્ટુ સત્તાવાળાઓની તાત્કાલિક નાબુદી.

● પોન્ડોલેન્ડમાંથી સરકારી નિમણુંકવાળા પેરેમાઉન્ટ ચીફ બોયા સીમકો અને તેના સાથીદારોની તાત્કાલિક બરતરફી.'

● ઉચ્ચ કેળવણીની માંગણી—હાલ જે નીચી પાયરીની કેળવણી અપાય છે તેની નાબુદી. (હાલ જે કેળવણી અપાય છે તેમાંથી ઇતિહાસ સરકારે કાઢી નાંખ્યો છે. બાન્ટુ લોકો વિશ્વનો ઇતિહાસ જાણી માથું ઉંચકતા થાય તે માટે ઇતિહાસની કેળવણી હવે સરકારે કાઢી નાંખી છે.)

● પોન્ડો લોકો માટે વેપારની છુટ અને દક્ષિણ આફ્રિકાના દરેક કોમ, ગમે તે વર્ણ કે રંગના હોય તેઓ માટે લોકશાહી હકની સ્થાપના.

વધુમાં આ ખરડો કહે છે કે પોન્ડો લોકો મહેનતુ અને શાંત સ્વભાવના છે. તેઓ લોકશાસનમાં માનનારા છે. બોયા સીમકો પોન્ડો લોકોનો ખરો નેતા નથી—ઘણાં પોન્ડો લોકો બોયાને સરકારી હાથો માને છે. આ સિવાય બોયા, તેના સાથીદારો અને પોલીસ સામેની ઘણી દલીલો આ ખરડામાં છે.

આ ખરડામાં કહેવામાં આવ્યું છે કે સરકારની 'રીહેબીલીટેશન સ્કીમ'થી પોન્ડો લોકોમાં વધુ ગરીબાઇ આવી પડી છે. ઢોરઢાંકર ઓછાં થતાં જાય છે અને નીચા ગુણવાળા બનતાં જાય છે.

આ સિવાય સરકાર પોન્ડોલેન્ડના કિનારાનો ભાગ લઇ લેવા માંગે છે, અને ત્યાં કારખાનાઓ અને ગોરાઓ માટે ખેતીની સગવડ કરવા માંગે છે એવો આરોપ મૂકાયો છે. બોયાએ આ જમીન છુપી રીતે સરકારને આપી હોવાનું મનાય છે.

પોન્ડો લોકો ગરીબ હોવાં છતાં 'પોલ ટેકસ' દોઢ પાઉંડથી વધારીને સવાબે પાઉંડ કર્યો છે.

આ રીતે ઘણીએ દલીલો આ ખરડામાં ભરી છે. મી. ઇનોખ મ્બેલે લંડનથી યુનોની જનરલ એસેમ્બલીની બેઠકમાં જવા માટે આતુરતાથી રાહ જોઇ રહ્યા છે.

શુભેચ્છાના સંદેશા

દિવાળી આવે છે. નવુ વરસ તેની પાછળ પાછળ આવી ઉભુ રહેશે. આ શુભ પરવોને દિવસે મીત્રો સગાંસ્નેહીઓ અને ગ્રાહકો તથા વેપારીઓને તમારી શુભેચ્છા આ પત્રદ્વારા પાઠવવા અમને તુરત લખી મોકલો.

શુભેચ્છાના ભાવો

દોઢ ઇંચ ડબલ કોલમ પા. ૧-૧-૦
૩ ઈંચ ડબલ કોલમ પા. ૨-૨-૦
૫ ઈંચ ડબલ કોલમ પા. ૫-૫-૦

વ્યવસ્થાપક,
ઇન્ડિયન ઓપિનિયન.

નોંધ: તમામ મીત્રોને અને સ્નેહીઓને શુભેચ્છાના સંદેશા મોકલવા ઇચ્છતા હોય તો તા. ૧૨ પહેલા અમને મળી જાય તેમ તુરત મોકલી આપશો.

સરકાર, ડર્ચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચની વિનંતીને અવગણે છે

ડર્ચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચે બીશપ રીવ્સ માટે સહી સલામતીની ખાતરી સરકાર પાસે માંગી હતી, પરંતુ સરકારે એ અવગણી કાઢી છે. બીશપ રીવ્સ જોહાનીસબર્ગમાં 'ધ વર્લ્ડ કાઉંસીલ ઓફ ચર્ચીસ'ના અધિવેશનમાં ભાગ લેવા માટે આવનાર હતા. પરંતુ જ્યારે હવે સરકારે સલામતીની ખાતરી આપવા માટે ના પાડી છે ત્યારે તેઓ આ અધિવેશનમાં ભાગ લઇ શકે એમ નથી. આ અધિવેશન સાત દિવસ ચાલે એમ છે, પરંતુ એટલા દિવસ માટે પણ સરકાર ખાતરી આપવા માંગતી નથી.

ડી. આર. સી. એ આ માંગણી કરી તેનું કારણ છે. તેઓને ભય છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં એંગ્લીકન ચર્ચો અને આફ્રિકાન્સ ચર્ચો વચ્ચે મતભેદ પડે. આ મતભેદ ન પડે તે માટે ડી. આર. સી.એ આ માંગણી કરી હતી.

'ધ વર્લ્ડ કાઉંસીલ ઓફ ચર્ચીસે' જણાવ્યું છે કે આ અધિવેશનમાં ભાગ લેવા માટે આઠ સભ્યો આવશે. એંગ્લીકન ચર્ચનું કહેવું એમ છે કે બીશપ રીવ્સ આ અધિવેશનમાં ભાગ લઇ એ ખાસ જરૂરી છે. તેઓએ એવો ઇરાદો પણ દર્શાવ્યો છે કે આ અધિવેશન યુનિયનની બહાર ભરવું, જ્યાં બીશપ રીવ્સ હાજરી આપી શકે.

એક બાજુ જ્યારે આ ધમાલ ચાલી રહી છે ત્યારે બિશપ રીવ્સે વિલાયતમાં ના એક એંગ્લીકન બીશપની કામ ચલાઉ નિમણુંક પોતાની જગ્યાએ કરી છે. આ બીશપનું નામ બહાર આવ્યું નથી. બીશપ રીવ્સ જ્યારે દેશવટો ભોગવતા હશે ત્યારે આ બીશપ તેમની જગ્યાએ કામ કરશે. બીશપ રીવ્સ હાલ લંડનમાં છે.

એવું જાણવા મળ્યું છે કે જોહાનીસબર્ગમાં બીશપ રીવ્સના વકીલો બીશપ રીવ્સની સૂચનાની રાહ જોઇ રહ્યા છે. તેઓ સરકારના આ પગલા સામે કાયદેસરના પગલા લેવા માંગે છે. તેઓનું કહેવું એમ છે કે આ તો 'અનલોફુલ ડીપોર્ટેશન' Unlawful Deportation કહેવાય. આ પગલાં લેવાનું એ કારણ છે કે સરકારને ખબર પડે કે તેઓએ લીધેલા પગલાં ગેરવ્યાજબી છે અને તેઓ ફરીથી આવા ગેરવ્યાજબી પગલા ન ભરે.

રાજકોટ: કોંગ્રેસના ભૂતપુર્વ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરે હવે પછી કોઇ પણ પ્રકારનો ઓધ્ધો ન સ્વીકારવાનો નિર્ણય કર્યો છે. તેઓ રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓમાં તથા શ્રી નહેરૂના કાર્યમાં સહાય કરશે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૬૦.

ઓકટોબર—૨

વીસમી સદીના સૌથી મહાન પુરૂષ મહાત્મા ગાંધીજીની ૯૧મી વરસગાંઠ ૨જી ઓકટોબરના દિવસે આવે છે. તેમની જન્મભૂમિ ભારત કે જેને માટે તેમણે જીવન સ્વાપર્ણ કર્યું" તે હમેશા માન આપે છે અને અનેક રીતે એમની વરસગાંઠની ઉજવણી કરી છે. વિશ્વ પણ પૂજ્ય બાપુજીને આ પ્રસંગે માન આપે છે. આ સિવાય વિશ્વના ઘણા લોકો પૂ. બાપુજીની ધર્મભાવના, જીવન, રાજકીય અને તત્વજ્ઞાનનો અભ્યાસ કરે છે. પૂ. બાપુજી વિષે પુછપરછ કરતાં ઘણા પત્રો વિશ્વના ઘણા ભાગોમાંથી અહીં ફીનીક્સ આવે છે. છેલ્લાં થોડા અઠવાડિયાથી મહાત્મા ગાંધીજીના જીવન વિષેના ઘણા પત્રો મલાયા, જર્મની અને અમેરીકાથી આવ્યા છે.

વક્રોક્તિ તો એ છે કે આ દક્ષિણ આફ્રિકામાં પૂ. બાપુજીએ જીવનના અમૂલ્ય વીસ વરસો આપ્યા, પણ અહીંના લોકો પૂ. બાપુજીને ભુલી ગયા છે. આ ૯૧મી જયંતીને પણ અહીંના હિંદીઓ યાદ કર્યા વિના રહે તો એ નવાઇ જેવું નથી.—હમેંશ જેમ બનતું આવ્યું તેમ જો આ વખતે બને તો એટલું ભારપુર્વક કહી શકાય કે છેલ્લા સો વરસથી આ દેશમાં રહેતાં હિંદીઓ લાગણીહીન બની ગયા છે. પૂ. બાપુજીએ અદભૂત રીતે આ દેશના હિંદીઓની સેવા કરી છે. નાટાલ અને ટ્રાંસવાલ પ્રાંતના હિંદીઓ સાથે વીસ વરસ સુધી પૂ. બાપુજીનું જીવન જોડાયું હતું. ૧૮૯૪માં જ્યારે નાટાલ સરકાર હિંદીઓ પાસેથી પાર્લામેન્ટરી મતાધિકાર છીનવી લેવા માંગતી હતી અને પૂ. બાપુજીએ એની સામે જે ખરડો તઇયાર કર્યો ત્યારથી તે ૧૯૧૪ની સ્મટસ-ગાંધી કોલકરાર સુધી તેઓએ આગળ પડતો ભાગ લીધો હતો.

આ કાર્ય કરતાં તેઓએ સત્યાગ્રહની શોધ કરી—જે બીનન્યાયી કાયદા સામેની લડત હતી. પાછળથી આ નીતિ બાપુએ ભારતમાં અજમાવી હતી. વિશ્વના ઇતિહાસમાં આ એક અમર ગાથા છે કે એક પણ હથિયાર વાપર્યા વિના પૂ. બાપુએ ઇંગ્લંડના સામ્રાજયને નમાવ્યું. આ માટે ભારતવાસીઓ અનેક રીતે પૂ. બાપુજીને યાદ કરે છે. ગાંધી સંસ્થાઓ—અને એમના જીવનનો અભ્યાસ કરવા માટે ઘણા માસિકો ભારતમાં છે. વિશ્વમાં જુદી જુદી જગ્યાએ પૂ. બાપુજીના જીવનનો અભ્યાસ થાય એ માટે પુસ્તકો પ્રકાશીત થાય છે. અમેરીકામાં ગાંધી નીતિનો અભ્યાસ માટે હવે ત્યાંના લોકોને ખૂબજ રસ લાગ્યો છે. પરંતુ અહીં દક્ષિણ આફ્રિકામાં ખાસ કરીને હિંદીઓ જ પૂ. બાપુજી વિષે ઘણું ઓછું જાણે છે. શાળામાં ભણુતા બાળકો માટે ગાંધી એ કેવળ એક નામ છે, આમાં બાળકોનો દોષ નથી. એ દોષ કેવળ આપણી કોમનો છે. આપણી કોમની ફરજ છે કે તેઓ પૂ. બાપુજી વિષે જાણે અને સમજે કારણકે એમની નીતિ આપણે આપણી સ્વતંત્રતાની તરસ છીપાવવા માટે ઉપયોગમાં લેવી પડશે. હિંદી કોમે પૂ. બાપુજીના જીવન અને કાર્યની રૂપરેખા સમજવા માટે તેનો અભ્યાસ કરવો જોઇએ—અને એ અભ્યાસ દેશને અર્પણ કરવું જોઇએ.

ગાંધી જયંતી

"લહરી"

ભારતના રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા ગાંધીજીનો જન્મ સંવત ૧૯૨૫ના ભાદરવા વદ ૧ બારસના દિને પોરબંદરમાં થયેલો તે કાળે રેંટીયા બારસ જેવું કશું ન હતું. સને ૧૯૧૫થી તેમણે દક્ષિણ આફ્રિકામાં કરેલી તપશ્ચર્યાના અંતે હીંદની આઝાદી માટેના જે ઉપાયો અમલમાં મુકવા માંડયા તે પૈકીનો એક ખાદી પ્રચાર પણ હતો. જેનાં સાધનરૂપે રેંટિયો અને કાંતણ અસ્તિત્વમાં આવેલાં. એ પછી વિદેશી કાપડનો બહિષ્કાર સફળ થતાં, મહાત્મા ગાંધીજીની પ્રત્યેક જન્મ જયંતીને રેંટીયા બારસનું બિરૂદ પ્રજાએ આપીને ભારતના સ્વાતંત્ર્ય જંગમાં તન, મન, ધનથી સ્વાર્પણ કર્યું". પરિણામે ૧૯૪૭માં ભારત આઝાદ થયું.

કાર્યની સિદ્ધિ પછી સાધનનું મહત્વ ઓછું થઇ જાય એ નિયમ મુજબ આજે રેંટીયા બારસના માત્ર યાદ જ કરવી રહી. કિંતુ મહાત્મા ગાંધીજીના આદર્શ વિચારો યુગ યુગ જીવંત રહેશે અને તેમાંથી વિશ્વની પ્રત્યેક પ્રજા પ્રેરણા મેળવતા રહી છે અને મેળવશે એ નિશંક છે.

તેમણે મનુષ્યની વિશેષતા શેમાં છે તે વિષે જણાવ્યું છે, કેઃ સૂર્ય, ચંદ્ર, પૃથ્વી ઇત્યાદિની નિરંતર અને અચુક ગતિ ઇશ્વરનાં કર્મો સૂચવે છે. આ 'કર્મ' માનસિક નહિં પણ શારીરિક ગણાય. ઇશ્વર નિરાકાર હોવા છતાં શારીરિક કર્મો કરે છે એમ કેમ કહેવાય એવી શંકા કરવાને સ્થાન નથી. કેમકે તે અશરીરી છતાં શરીરીની જેમ વર્તતો દેખાય છે, તેથી જ તે કર્મ કરતો છતાં અકર્મી અને અલિપ્ત છે. મનુષ્યને સમજવાનું તો એ છે કે જેમ ઇશ્વરની પ્રત્યેક કૃતિ યંત્રવત કામ કરે છે તેમ મનુષ્યે પણ બુદ્ધિપુર્વક યંત્રની જેમ જ નિયમિત કામ કરવાં ઘટે છે. મનુષ્યની વિશેષતા યંત્રગતિનો અનાદર કરી સ્વચ્છંદી થવામાં નથી, પણ જ્ઞાનપુર્વક તે ગતિનું અનુકરણ કરવામાં છે. અલિપ્ત રહી, અસંગ થઇ, યંત્રવત્ કાર્ય કરે તો તેને ઘસારો લાગતો નથી. તે મરણપર્યંત તાજો રહે છે. દેહ દેહના નિયમને અનુસરીને તેને કાળે પડે છે, પણ તેમાં રહેલો આત્મા જેવો હતો તેવો જ રહે છે.

અનાસક્તિ એ મહાત્મા ગાંધીજીનો ગુરૂમંત્ર જેવો બની ગયો હતો. તેને વિષે તેમણે કહ્યું છે કે જેમ શ્વાસોશ્વાસ આદિ ક્રિયા પોતાની મેળે થાય છે. તેને વિષે મનુષ્ય આસક્ત નથી થતો અને જ્યારે તે અવયવો ને વ્યાધિ થાય છે ત્યારે જ મનુષ્યને તેની ચિંતા કરવી પડે છે. અથવા તેને તે અવયવોની હસ્તીનું પણ ભાન થાય છે. તેમ સ્વાભાવિક કર્મ પોતાની મેળે થતાં હોય તો તેને વિષે આસક્તિ ન હોય. જેનો સ્વભાવ ઉદારતાનો છે તે પોતે ઉદાર છે એમ જાણતો પણ નથી; તેનાથી દાન કર્યા વિના રહેવાય જ નહિં. આવી અનાસક્તિ અભ્યાસ અને ઇશ્વરકૃપા વડે જ આવે છે.

મહાત્મા ગાંધીજીએ તા. ૭–૨–૧૯૨૧ થી દર સોમવારે મૌન પાળવા માંડયું હતું પણ તે માટેની જરૂરિયાત તેમને દક્ષિણ આફ્રિકામાં સમજાઇ હતી. તેમણે મૌનની મહત્તા દર્શાવતાં કહ્યું છે કે સત્યના શોધકે મૌન રહેવું જોઇએ, એવું મને ઘણી વાર લાગ્યું છે. ધારેલાં પરિણામ લાવવાની મૌનની અદ્ભુત શક્તિનો મને પરિચય છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હું એક સાધુઓનો મઠ જોવા ગયો હતો. તેમાંના ઘણા ખરા મૌનવ્રતધારી હતા. મેં મઠના વડાને આવું વ્રતધારણ કરનારાઓનો આશય શો છે તે પુછ્યું, અને તેમણે કહ્યું કે "તે સ્પષ્ટ છે. આપણે બધા નબળા માનવી જીવો છીએ, ઘણીવાર આપણે શું બોલીએ છીએ તેનું આપણને ભાન હોતું નથી. આપણે કાયમ બોલ બોલ કર્યા કરીએ તો આપણા અંતઃકરણમાંથી ઉઠતો શાંત ઝીણો અવાજ આપણે કાને નહિ પડે" એ કીંમતિ પાઠનો મર્મ હું સમજ્યો. આ વસ્તુનો વિચાર કરીએ છીએ ત્યારે એમ લાગ્યા વિના રહેતું નથી કે આપણે ક્રોધથી ભરેલા માનવીઓ જો મૌનની ઉપયોગિતા સમજીએ તો જગતની લગભગ અડધી આપત્તિ ઓછી થઇ જાય. આધુનિક સુધારો આવી પડયો તે પહેલાં ચોવીસ કલાકમાંથી પાંચ, છ કલાક તો શાંતીના આપણને મળતા જ હતા. પણ આધુનિક સુધારાએ આપણને રાતનો દિવસ કરતાં ને સુવર્ણ સમ શાંતીને બદલે પાર વિનાનાં હો હા અને શોર બેકાર કરતાં શીખવ્યું છે. આપણે આપણા પ્રવૃત્તિમય જીવનમાં દિવસમાં ઓછામાં ઓછા બે કલાક પણ એકાંતમાં ગાળી શકીએ અને એ પરમ મૌનનો અવાજ સાંભળી શકીએ તો કેવું સારૂં!

જેમ શ્રીમદ ભગવદ્ગીતાનો ઉપદેશ કોઇ એક સંપ્રદાયને માટે નહિં પણ માનવમાત્રને અનુલક્ષીને અપાયેલો છે. તેમ મહાત્મા ગાંધીજીનાં ઉપદેશ વચનો પણ અમુક વર્ગને માટે જ નહિં પણ સમગ્ર માનવ પ્રજાના ઉન્નતિ માટે કહેવાયેલાં હોય છે. જેથી જ તેમણે કહેલું છે કે 'ગાંધીવાદ' જેવી કોઇ

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાના ૩૧૧)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ભલો મારો મા'તમો ગાંધી !

(સંગ્રાહક; પુષ્પા દવે, મંબાસા)

પુતળી બાઇનો પુત્તર પેલો, કસ્તુરબાનો કંથ
કબા કાકાનો ડીકલો, જેણે ઝાલ્યો સંતનો પંથ.

સાચો તાર સંતનો સાંધી,
મરચો મારો મા'તમો ગાંધી,
બાળી જેણે બોજલે આંધી,
ભલો મારો મા'તમો ગાંધી.

ભણી ગણીને સાંબ થયો ને હાલ્યો દરિયા પાર,
આફ્રીકામાં આંખ્યુ મીંચી ઉતરીયો જે વાર,
ખુચ્યાં ડગલે ડગલે થાતાં નાના અપમાનના કાટાં...સાચો.

કાળાં લોકની આવતી એવે ગોરાંગોને ગંધ,
ફસ્ટ ક્લાસની મુસાફરીયુ હિંદીઓ માટે બંધ.
દેખી રંગદ્વેષના કીડા, વ્યાપી અંગે અંગમાં પીડા...સાચો.

સત્યાગ્રહનો ઝાલી સહારો, એણે ઉઠાવ્યું શિર,
પાશવતાની સામે ઝઝુમ્યો, થઇને એકલ વીર;
જ્યાં જ્યાં જોઇ ભેદની બાજી, રહ્યો વીર ગાંધાડો ગાજી...સાચો.

વેલાતમાં ગયો વાતું કરાવવા, વાળંદ ફેરે ઘેર;
ગોરા ગાંયજે નન્નો વાસ્યો, પછી થઇ શી પેર;
કાપ્યા નિજ કેશને હાથે, ફર્યો પછી ફાકડે માથે...સાચો.

ટોલસ્ટોય ને ગોખલે ગુરૂ; પાયાં પ્રેરણાં નીર;
રાજચંદ્રે રામ જગાડયો, પરખી પરની પીડ;
ચડયુ પછી ગાલ્લુ ચીલે; બંધાણો દેશને ખીલે...સાચો.

ચૌદની શાલમાં ચૌદશીઆએ, ચોમેર નાખ્યા દોર;
દેશ આખાને દોહી ખાતા, ધોળા દનના ચોર;
દેખી એના દલમાં દાવા, ભભૂકીઓ ખેદનો લાવા...સાચો.

સત–અહિંસા સાજ સજીને, સાબર કેરે તીર;
હાવકા થઇને થાણું નાખ્યું, નીચોવી હૈયાના હીર;
પરાર્થે અંગને તાવ્યું, ગુલામીનું ભાન કરાવ્યું...સાચો.

ચંપારણ ને ખેડા જેવા, ખેલીને સંગ્રામ;
બારડોલીમાં બાખડયો, ત્યારે એજ દીધો પેગામ;
યુગોની ઉંઘ ઉરાડી, ડોસો પછી દોડીઓ દાંડી...સાચો.

મીઠા વણના માનવીઓ, ને મીઠા બોલા લોક;
સહુંનાં અંતર જીતી લીધાં; ગોરાએ પાડી પોક;
જાદુગર દીસતો ડોસો, એને ઝટ જેલમાં ખોસો...સાચો.

મોહલે મોહલે મીઠાં પકાવ્યા, કીધો કાયદો ભંગ;
જેલના તોતીંગ બારણા પુરી, કાંઇ કે રાખ્યો રંગ;
વધેરીયા શ્રીફળ લીલા; જુલ્મીઓના ટાંટીયા ઢીલા...સાચો.

હાય હળાહળ જેણે પીધા છલોછલ જામ;
દેશને કાજે લેશ ન લીધો એકે પળ આરામ;
માતાની તોડવા બેડી; લીધી એણે કપરી કેડી...સાચો.

ગોળ ગોળ અલ્યા ગોળમેજીમાં એમરી નન્ના છાપ;
ફેરવતો હોય હિંદીઓને ચર્ચીલ ચિરૂટ છાપ;
નાખી ઝટ ઢાલકી તોડી ટોરીઓની પોલને ખોલી...સાચો.

સત–અહિંસાના સાધન ધારી, ખાધડાથી ભીડી બાથ;
ચાલીસ કોટીના નગ્ન ફકીરે મકવ્યા દલ્લી નાથ;
હાલ્યા સામ્રાજ્યના પાયા, વાયુ રામરાજ્યના વાયા...સાચો.

જાવ 'ચલેજાવ' 'એશીયા છોડો' જાગ્યો ચોમેર નાદ;
સતીયો બોલ્યો સાબદો થઇને, દેશે ઝીલ્યો સાદ;
ફરી પાછી જેલની ગોળી; નાખ્યો આખા દેશને ડોળી...સાચો.

પાશવતાએ પાસમાં જેની, અંતે હારી હામ;
કાલના કેદી, હલવે આજે દેશ આખાની લગામ;
અલ્યા બધી ગાંધીની લીલા, પાડયા જેણે નવલા ચીલા...સાચો.

મડામાંયે જેણે મંતર ફૂંકી, જગાવી આતમ જોત;
ગાંધીવાદમાં ગાંઠીયા કીધા, લોક બન્યું ઓતપ્રોત;
ઝીલી એની પડતી વાણી, થયા સહુ પાણી પાણી...સાચો.

'સબમાં મેરા લમતા' કીધુ ભાષણ ભાષા, ભાર,
વૈદક, ઘરના ઉદ્યોગો ને, જ્યાં ત્યાં તે તઇયાર;
પળે નવ નવરો બેસે; લેવો નથી આરામ લેશ...સાચો.

અહિંસાનો અવતારી તોયે, દંડ તણો દોરલાર;
જ્યાં ત્યાં જોડે બકરી રાખે, એક બીજી ઘડીયાળ;
નથી બીજી સાયમાં મુડી, બાકી "નરસૈયાની હુંડી"...સાચો.

હરીના જનને હૈડે ચાંપ્યા, પુર્યા સમાજમાં પ્રાણ;
"હાથે તે સાથે" પાઠ પઢાવી, તારીયું દેશનું વા'ણ;
વીતાવી રજની કાળી, દીધો આખો દેશ ઉજાળી...સાચો.

અંતર એને એકજ આશા, ક્યારે ભારત ભોમ;
દુનીયાંના દાદો થઇ બેસે, મેળવી ખોયુ જોમ;
ક્યારે સાવ સંસ્કૃતિ ટોચે, ભોળું મારૂં ભારત પહોંચે...સાચો.

સ્વારથની સંસ્કૃતીમાં રાચે, પશ્ચિમ કેરા લોક;
પુરવની સંસ્કૃતિ ત્યાગી, એમ વદો પૂણ્યશ્લોક;
જીરી જાણ્યુ જીવન ત્યાગી, બન્યો સારા વિશ્વનો રાગી...સાચો.

ચાર આનાનો સભ્ય નહી ને દેશ તણો શિરતાજ;
દિલે દિલમાં જઇને બેઠો, કરવા અમ્મર રાજ,
ધન ધન તારી જનની કેરી, ઉજાળી તે કુખ;
આઝાદીના દ્વારે લાવી, દેશના ટાળ્યા દુઃખ...સાચો.

ન્યુ ઇન્ડિયા એશ્યોરન્સ કુ. લીમીટેડ.

ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—

આગ, દરીયાઇ, અવસ્થાંતર, મોટર, માલ, ચોરી,
ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

જાલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,

૧૪૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ડરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૧૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની શાખાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ શાખાઓ કેવળ હીંદમાં જ છે.
કે ન્યુ ઇન્ડિયા: આગ, દરીયાઇ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રીમીયમ ભેગી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇંડીયા

સાથે વીમો ઉતરાવો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અહિંસા પ્રસારણ માટે તૈયાર થવું જોઈએ

વડોદરા: "હિંસાની વિશ્વસંહારક શક્તિ આજે ટોચ પર પહોંચેલી છે તેવા સમયમાં જય જગત દ્વારા અહિંસા અને પ્રેમનું વિશ્વમાં પ્રસારણ કરીશું તો વિશ્વ સંહારની જે આજે શક્તિ પેદા થઈ છે એને દુર કરી શકીશું. જેમ વિજ્ઞાનનું શાસ્ત્ર છે એમ અહિંસાનું એ શાસ્ત્ર છે. ભૂમિદાનમાં વિનોબાજી સફળ થયા કે ન થયા; એ પ્રશ્ન બાજુએ મુકીને સંતની વાણી દ્વારા જગતમાં અહિંસા પ્રસારણ કરવા આપણે કટિબદ્ધ થઈશું તો આપણે સંતના તેમના જન્મદિને તેમને સાચી અંજલિ આપી ગણાશે.". ગુજરાત સર્વોદય મંડળના આશ્રયે સરદાર ભવનમાં પૂ. વિનોબાજીની ૬૬મી જન્મ જયંતી ઉજવવા એક સભા મળી હતી તેમાં જાણીતા ભુદાન કાર્યકર ડૉ. દ્વારકાદાસ જોષીએ ઉપર મુજબ જણાવ્યું હતું.

પ્રારંભમાં ચેતન પ્રકાશન ગૃહવાળા શ્રી ભોગીલાલ ગાંધીએ પૂ. વિનોબાજીના જીવન અને કાર્ય વિષે બોલતા કહ્યું હતું કે દુનિયાનો આજનો મહત્ત્વનો સળગતો સવાલ એ છે કે સમાજમાંથી અનિષ્ટની નાબુદી કેવી રીતે કરવી. સમાજમાંથી પરિવર્તન પામેલ સમાજનું નિર્માણ કેવી રીતે કરી શકાય? એ સવાલો ભારે ગુંચવણભર્યા છે? આ સવાલો હલ કરવા અનેક ઋષી-મુનીઓ અને સંતોએ ઘણા પ્રયાસો કર્યા છે. એ જ પ્રમાણે પૂ. વિનોબાજીએ સમાજના અનિષ્ટો દુર કરવા આ યુગને વિચાર ક્રાંતિનું સુત્ર પ્રદાન કર્યું છે.

૧૯૦૮માં ગાંધીજીએ અહિંસા દ્વારા સ્વતંત્રતા મેળવવાનો જે વિચાર તણખો ઉદ્‌ભવ્યો હતો તે આજે ચીનગારી પેદા કરી ગયો છે. એજ વિચાર દ્વારા એશીયાના રાષ્ટ્રો આજે સ્વાતંત્ર્ય માટે લડત ચલાવી રહ્યા છે. એ પણ વિચાર ક્રાંતિ થઈ કહી શકાય. વિનોબાજીએ શોષણમુક્ત સમાજ રચવાનો ભુદાન દ્વારા વિચાર રજુ કર્યો. એ માટે સમાનતા, પ્રેમ અને અહિંસાના વિચારો દ્વારા વિચાર ક્રાંતિની મૂળભૂત ભાવના રજુ કરી, તો એ વિચારો આપણે જીવનમાં અમલમાં મુકવાના રહ્યા.

રોકેટ ને પદયાત્રા

પ્રજા સમાજવાદી કાર્યકર શ્રી સનત મહેતાએ આ પ્રસંગે જણાવ્યું કે રોકેટો આજે ચંદ્ર સુધી પહોંચે છે તેવા યુગમાં પદયાત્રા કરવી હાસ્યાસ્પદ છે. પરંતુ એ પણ આપણે જાણી લેવું જોઈએ કે રોકેટ વિજ્ઞાન છે એનાથી વિશ્વનો વિનાશ થઈ શકે છે. વિજ્ઞાની ભલે ચંદ્રમાં ઉડે પણ તેનો પગ તો ધરતી પર રહેવાનો જ. વિનોબાજીની મુખ્ય વાત તો છે કે તમે ગમે ત્યાં ઉડો પણ તમારો પગ તો જમીન પર જ રહેવો જોઈએ અને એ પદયાત્રાનું સાચું મુલ્ય છે.

શ્રી જોષી

આ પ્રસંગે પ્રા સુરેશ જોષીએ કહ્યું હતું કે કૃષ્ણનું સુદર્શન ચક્ર સંહારનું સાધન છે. એ દુષ્ટતાનો સંહાર કરે છે એમ સ્પગીત અને જુની વસ્તુઓનો સંહાર કરવાનું આપણને વિનોબાજી કહે છે. વિનોબાજીએ એવું વિચાર ક્રાંતીનું ચક્ર આપણને આપ્યું છે જેથી શરીરમાં સંચાલીત થતી નાંડીના ધબકારા, વિચાર ધબકારા, લાગણીના પડઘામાં આપણે પરીવર્તન કરવાનું છે.

વિનોબાજીનો સંદેશો લોકો સુધી પહોંચાડવાનું વર્ષોથી વિચારતા આવ્યા છીએ, પરંતુ એમના કાર્યને જીવનમાં ઉતારી લઈને લોકોમાં એ કાર્યને વહેતું કરીશું ત્યારે એમનો સંદેશો લોકોમાં પહોંચી શકશે.

પ્રમુખનું ઉદ્‌બોધન

પ્રમુખસ્થાનેથી નગરપતી શ્રી આનંદીલાલ કોઠારીએ ઉદ્‌બોધન કરતાં કહ્યું કે ગુજરાતના ભુદાન કાર્યકરોએ વડોદરાને ભુદાન કાર્યક્ષેત્ર બનાવ્યું છે એ શહેર માટે ગૌરવનો વિષય છે. વડોદરા શહેરમાં ઘણા મહાનુભાવો જન્મ્યા છે. તેમણે આપણને પ્રેરણા આપી છે એ પ્રેરણાને આપણે જીવનમાં ઉતારવાની છે.'

તેમણે વધુમાં કહ્યું કે ૧૯મી સદીમાં કાર્લ માર્કસે વર્ગવિગ્રહ દ્વારા માનવ ઉદ્ધારની વાતો રજુ કરી પણ ૨૦મી સદીમાં ભારતમાં ગાંધીજીએ પ્રેમ, અહિંસા દ્વારા માનવ ઉદ્ધારની વાત મુકી. તેમના મૃત્યુ પછી એમના આધ્યાત્મિક વારસ વિનોબાજીએ એ વાતને આજે વિશ્વમાં વહેતી કરી છે એ જ સત્ય, પ્રેમ, કરૂણા, અહિંસાથી વિશ્વમાનવનો સાચો ઉદ્ધાર થઈ શકશે.

ડૉ. કોઠારીએ અંતમાં કહ્યું કે વિનોબાજીએ જ્ઞાન, વિજ્ઞાન, પછી પ્રજ્ઞાનની વિચારક વસ્તુ રજુ કરી છે. જગત જ્ઞાનથી ભરપુર છે વિજ્ઞાન વિકસે છે. પણ હવે જ પ્રજ્ઞાનનું પ્રસારણ કરવાનો સંદેશો વિશ્વને 'જય-જગત' દ્વારા પહોંચાડવાનો છે.

સભામાં દાહોદના જાણીતા નાગરીક શ્રી કમળાશંકર પંડ્યા. કોંગ્રેસ સેવાદળના વ્યવસ્થાપક શ્રી ચીમનલાલ પટેલ વિગેરેએ પ્રવચનો કરીને વિનોબાજીના કાર્યોને અંજલી આપી હતી.

"વિચાર અને વર્તનમાં એકતા સાધો"

ભારતના ઉપ રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. એસ. રાધાકૃષ્ણને આજે 'તમામ વસ્તુઓને ગૌણ ગણીને રાષ્ટની વફાદારીને મહત્વ આપવાને માટે ભારતની પ્રજાને ભારપૂર્વક કહ્યું હતું.

તેમણે કહ્યું કે ભારતનું દરેક રાજ્ય સાર્વભૌમ અને સ્વતંત્ર રાજ્ય હોય તેવી રીતે વર્તે અને રાષ્ટ્રને ગૌણ ગણે તેનાથી તેમના ધ્યેયની સિદ્ધિ થવાની નથી.

ભારતની રૂઢીગત પ્રણાલિકાઓની પદ આપતાં તેમણે કહ્યું કે આપણે નાના જુથોની વફાદારીના કેદી બન્યા છીએ.

તેમણે ઉત્તર કલકત્તામાં એક કેળવણી વિષયક સંસ્થાનો પાયો નાખતાં કહ્યું કે આપણા મહાન નેતા આપણને શું શીખવી ગયા અને આપણે આજે વર્તીએ છીએ તેમાં ફરક મહાન તફાવત છે.

આપણે આપણા અંતરમાં ઉંડા ઉતરીને તપાસ કરવી જોઈએ કે આપણે સાચા રાષ્ટ્રવાદી છીએ કે ટુંકી દૃષ્ટિવાળાં પ્રત્યાઘાતી પ્રાંતવાદીઓ છીએ. દરેક વ્યક્તિએ આ પ્રશ્ન માટે આત્મસંશોધન કરવું જોઈએ. આ પ્રશ્ન આપણને મહાન પડકાર સમાન છે.

ડૉ. રાધાકૃષ્ણને કહ્યું કે આપણે જ્યારે જ્યારે લડયા છીએ ત્યારે આપણને નુકસાન થયું છે અને જ્યારે ભેગા રહ્યા છીએ ત્યારે આપણો ઉત્કર્ષ થયો છે.

ઉપ-રાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું કે ભારતના ભૌગોલિક એકમમાં વસતા માનવીઓએ પોતે પ્રથમ ભારતીય છે એ વાત પ્રથમ વિચારવી જોઈએ અને પછીથી બંગાળનો બંગાળી કે મદ્રાસનો મદ્રાસી છે તે ધોરણે વિચારવી જોઈએ. જે લોકો સાથે રહેતા હોય તેમના હિતને સર્વોચ્ચ સ્થાન આપવું જોઈએ. આમ વિચારવાથી રાષ્ટ્ર પ્રગતિ પ્રાપ્ત કરી શકશે. આપણે દરેક વ્યક્તિનો તેની બુદ્ધિ મુજબ વિકાસ થવા દેવો જોઈએ. આ સિદ્ધાંતો જો આપણે આપણા યુવાનોને શીખવીશું તો તેઓ રાષ્ટ્રને માટે કંઈક કરી શકશે.

★ આ છાપાની અંદરની બધી રાજકીય ટીકાઓ શ્રી એન. દમાળજી કરે છે. 'ઈન્ડિયન ઓપિનિયન', પ્રાઈવેટ બેગ, ડરબન.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર સણગારવા માટે જથ્થાબંધ રીબનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુંદર ફુલો મળશે.

ઠેકાણું: માબરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેકચરર,

ફોન: ૮૩૫-૭૯૯૨ પહેલે માળે, બોકસ ૫૨૫૭.

માસ્ટર મેન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

ગુજરાતી રેકોર્ડો

હીંદુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકોર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

૨૦ રેકોર્ડોનું બોકસ કેવળ શી. ૩૦-૦. રેકોર્ડોમાં ભજનો, નાટકો, ગરબો વિગેરેનો સંગ્રહ છે. હિંદના "લેટસ્ટ હિટ" ૨/૬ માં છુટી મળી શકશે.

આવો તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ મફત—પોસ્ટેજ મોકલશો—સી.ઓ.ડી.ના ઓર્ડરો અમે લઈએ છીએ.

નેશનલ રેકોર્ડ કંપની

શોપ ૨. અજમેરી આરકેઈડ, ઓફ ૧૪૨ એ. ગ્રે સ્ટ્રીટ, પો. ઓ. બોકસ ૧૫૭૪, — ડરબન.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

મારો રોડેશીયાનો પ્રવાસ

સૌ. લીલા દેશાઇ

[હપ્તો ૧૮ મો]

મોન્ઝીથી અમે બપોરે એકને સુમારે આવી પહોંચ્યાં હતા. બપોરે જમી કરી અમે ફંડની શરૂઆત કરી. અમારી સાથે ભાઇશ્રી મગનભાઇ પટેલ તેમજ ગામના બીજા પણ બે ભાઇઓ કિંમતી સમયનો ભાગ આપી ફંડ ઉઘરાવવામાં જોડાયા હતા. ફંડનું કામ પત્યા બાદ બહેનો તરફથી સુ. સુશીલાબહેનના માનમાં મીટીંગ બોલાવવામાં આવી હતી ત્યાં ગયાં.

સૌ પ્રથમ પ્રમુખસ્થાનેથી શ્રીમતી જશુબહેન ડાહ્યાભાઇએ સુ. સુશીલાબહેન ની ઓળખ આપી હતી. ત્યારબાદ સુ. સુશીલાબહેનને બે શબ્દો કહેવા વિનંતી કરી હતી. સુ. સુશીલાબહેને ભાષણની શરૂઆતમાં હું આગળ લખી ગઇ તેમ પૂ. બાપુજીનું દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવવું, ફીનીક્સ ખરીદી, સત્યાગ્રહની લડત વિગેરે બહેનોને વિગતે સમજાવ્યું હતું. વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ફીનીક્સમાં જ્યાં બાપુજી રહેતા હતા ત્યાં તેજ મઢીલીને સમારી તેમાં બાપુજીના વિવિધ ફોટાઓ મૂકી નાનુ સરખું સંગ્રહસ્થાન બનાવ્યું છે. ફીનીક્સમાં ઘણાંજ ગરીબ લોકો વસે છે. તેઓ શેરડીના ખેતરોમાં મજુરી કરી માંડ પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે.

વધુમાં તેમણે કહ્યું કે ભાઇઓ તરફથી મને કહેવામાં આવ્યું છે કે મારે ઉપદેશના બે શબ્દો તમને કહેવા, પરંતુ બહેનોને શું કહેવુ જોઇએ. તમારામાંથી કેટલીક બહેનો તો બારડોલીની છે. એટલે એમના તરફથી તમને ઘણુંજ જાણવાનું તેમજ શીખવાનું મળ્યું હશે. પણ એટલું તો કહેવું જ જોઇએ કે આ દેશમાં મારી બહેનો જે સ્થિતિમાં રહે છે તે સ્થિતિમાં હું હોઉ તો મને તો સંતોષ નજ થાય. કારણકે આખો દિવસ ગદ્ધાવૈતરૂં કર્યા પછી પણ સંતોષ નથી. ફક્ત પૈસા કમાવામાંજ રચ્યા પચ્યા રહે. કંઇક મનુષ્ય જીવન જીવવું જોઇએ અને એ જીવન સાર્થક કરવું જોઇએ. બહેનોએ કામકાજમાં રચ્યા પચ્યા ન રહેતાં કંઇક સારૂં વાંચન પણ ચાલુ રાખવું જોઇએ. આપણે આ દેશમાં માલીકી જમાવવા પહેલાં એ દેશની ગરીબ પ્રજા પ્રત્યે તિરસ્કાર ન બતાવતાં સહાનુભૂતી દર્શાવવી જોઇએ. બાપુજીના પુજન કે આરતીથી જીવન સાર્થક થતું નથી પરંતુ બાપુજીના આ દેશ મુજબ આપણે 'આપણી સંસ્કૃતિ જાળવવી જોઇએ અને જીવનમાં સાદાઇ કેળવવી જોઇએ. બાપુજી જેમ તમારે છે તેમ મારા પણ છે. હું બાપુજીને મારા ગુરૂ માનું છું. બાપુજી બહેનોને આગળ પાડવા સખ્ત મહેનત કરતાં અને નિર્ભયતાનો પાઠ શીખવતા. અસ્વાદવ્રત પાળવા અને સંતોષ કેળવવા સમજાવતાં, અંતમાં શ્રીમતી જશુબહેને બહેનોને કહ્યું કે સુ. સુશીલાબહેને આપણી સમક્ષ જે કહ્યું છે તે અંતરમાં ઉતારશો. અને સુ. સુશીલાબહેન પાછા આવે અને આપણને બે શબ્દો શીખામણના કહે એવી પ્રાર્થના.

મોન્ઝીથી અમે શ્રી મગનભાઇ પટેલ તેમના વડીલબંધુ તથા તેમના માતુશ્રીની વિદાય લઇ ગોમા જવા ઉપડયા. ગોમાં અમે શ્રી ગુલાબભાઇ શાહને ત્યાં ઉતર્યાં. શ્રીમતી જડાવબહેન તથા શ્રી ગુલાબભાઇ સ્વભાવે મિલનસાર અને ઉદાર છે. ગોમાં નાનું ગામ છતાં અમને બે દિવસ વધુ રોકાવું પડયું. તા. ૭-૫-૬૦ના રોજ સાંજે પાંચ વાગે સુ. સુશીલાબહેનના માનમાં મીટીંગ બોલાવવામાં આવી હતી. શ્રી ગુલાબભાઇએ શ્રી ભીખાભાઇ માસ્તરને સુ. સુશીલાબહેનની ઓળખ આપવા વિનંતી કરી હતી. શ્રી ભીખાભાઇએ ઓળખ આપતાં કહ્યું હતું. ગાંધીજીને કોણ નથી ઓળખતું! બાપુજીને ચાર પુત્રો હતાં. તેમાં બીજા પુત્ર શ્રી મણીલાલ ગાંધીના એઓ ધર્મપત્ની થાય છે. શ્રી કિશોરીલાલ ઘ. મશરૂવાળા જેઓ ગાંધીજી સાથે વર્ષો આશ્રમમાં રહી દેશ સેવા કરતાં હતાં, તેમના તેઓ ભત્રીજી થાય છે. બાપુજીએ ફીનીક્સ સંસ્થાનું સંચાલન કરવા, શ્રી મણીલાલ ગાંધીને ૧૯૨૭માં મોકલ્યા હતા ત્યારે સુશીલાબહેન તેમની સાથે આવેલા. ત્યારથી આજ સુધી તેઓ અપરીગ્રહવ્રત ધારણ કરી સેવા કરી રહ્યાં છે. સુ. સુશીલાબહેને ભાષણ શરૂ કરતાં કહ્યું કે મારે માટે જે કહેવાયું છે તે ઘણું છે. બાપુજીના ગયા પછી જેમ વિનોબા ભાવે કામ કરી રહ્યા છે અને પૂ. બાપુજીની જગ્યા સાચવી રહ્યા છે એમ કહેવાય છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં સત્યાગ્રહની લડત ચાલી જેમાં પૂ. બાપુજી, બા તથા અન્ય સંબંધીઓએ ભાગ લીધો હતો. જે સેટલર તરીકે ફીનીક્સમાં રહે તેણે પોતાને માટે પૈની પણ રાખવી નહી. આથી મારા પતિ અને મારા સિવાય કોઇ રહ્યું નહી. ૧૯૫૬માં મારા પતિના ગયા બાદ મારા પર મોટી જવાબદારી આવી પડી. શ્રી ભીખાભાઇએ છેલ્લા ચાર વર્ષમાં મને ઘણી મદદ કરી છે. ખાસ કરીને આર્થિક રીતે કારણ અમારા યુનિયનમાં એક ગામથી બીજે ગામ જવું હોય તો પરમીટની જરૂર પડે છે. શ્રી ભીખાભાઇ જોહાનીસબર્ગમાં રહે અને હું ડરબનમાં એટલે જાતે આવીને તો મદદ નજ કરી શકે. ફીનીક્સ પ્રત્યે શ્રી ભીખાભાઇને સારી ભાવના અને લાગણી છે. એટલે અવારનવાર સારો ફાળો આપે છે. છાપુ ચલાવવા તંત્રી ન મળવાથી છાપું બંધ કરવાનો વિચાર કર્યો હતો. પરંતુ શ્રી નોબલ મળી ગયા એટલે તમારા સૌના દર્શને નીકળી છું. પૂ. બાપુજીનું સ્મારક થાય ત્યારે પ્રત્યેક ભાઇ એક એક ઇંટ મૂકે એવી મારી ઇચ્છા હતી. બાપુજીએ જે અહિંસાની જ્યોત દક્ષિણ આફ્રિકામાં પ્રગટાવી હતી એ આફ્રિકનો પણ પોતાના દેશની આઝાદી માટે પ્રગટાવવા માંગે છે. આફ્રિકનો પણ ઇ. ઓ. વાંચે છે. યુરોપીયનો, અમેરીકન ભાઇબહેનો પણ છાપું ન બંધ કરવા વિનંતી કરે છે. પરંતુ નાણાંની અગવડતાને લઇ ક્યાં સુધી નીભાવવું એ એક પ્રશ્ન છે. એટલે ભવિષ્યમાં કોઇ એમ ન કહે કે સુશીલાબહેન કંટાળીને છાપું બંધ કરી ચાલ્યા ગયા. સમસ્ત રોડેશીયામાં હું જોઇ લઇને ફરી તેમાં નબળા સંજોગોમાં પણ દરેક ભાઇબહેનોએ ફુલ નહી તો ફુલની પાંખડી આપી છે. તે બાપુજી પ્રત્યેની તમારી ઉચ્ચ ભાવનાને આભારી છે. અંતમાં આ દેશ પ્રત્યેની જે આપણી ફરજ છે તે ભૂલવી ન જોઇએ. ત્યારબાદ સભા વિસર્જન થઇ હતી. શ્રી ગુલાબભાઇએ ફંડની શરૂઆત ૧૨૫ પાઉંડથી કરી હતી. શ્રી ગુલાબભાઇ શાહ તથા શ્રી છગનભાઇ શાહે ફંડ ઉઘરાવવામાં સારી મદદ કરી હતી. ત્રીજે દિવસે અમે શ્રી ગુલાબભાઇ શ્રીમતી જડાવબહેન અને ફેમીલીની વિદાય લઇ સીલીંમરટન જવા ઉપડયા.

(અધુરૂં)

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટ્સ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

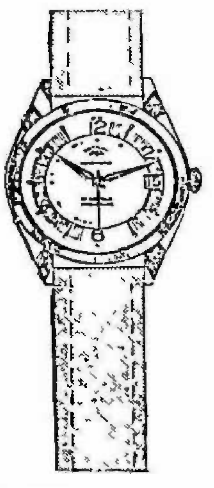

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

* રોમર
* રોટરી
* લેંકો
* રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે.

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૭-૯-૧૯૬૦.

રાષ્ટ્રપતિએ કરેલી પ્રશંસા

નવી દિલ્હી: રાષ્ટ્રપ્રમુખ ડો. રાજેન્દ્ર પ્રસાદે આચાર્ય વિનોબા ભાવેને અંજલિ આપતાં જણાવ્યું હતું કે એમણે કરેલા મહાન કાર્યનો ઇતિહાસમાં જોટો નથી.

આચાર્ય ભાવેની ૬૭મી જન્મ જયંતીની ઉજવણી પ્રસંગેના સમારંભ નાં પ્રમુખપદેથી બોલતાં ડો. રાજેન્દ્રબાબુએ જણાવ્યું હતું કે લોકો કહે છે કે ચમત્કારના દિવસો વ્હીવી ગયા, પણ આચાર્યશ્રીએ એમના ભૂદાન કાર્યમાં જે સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી છે તે ચમત્કારથી જરા પણ ઉતરતી નથી. હેરફેરના ઝડપીમાં ઝડપી સાધનો ધરાવતા જમાનામાં તેમણે એક ગામથી બીજે ગામ પગપાળા જવાનું જ પસંદ કર્યું છે અને પ્રેમ તથા બંધુત્વનો સંદેશો ફેલાવ્યો છે. આ શંકરાચાર્ય અને ભગવાન બુદ્ધ જેવા આ દેશના સંતોની જ્વલંત પ્રણાલી ચાલુ રાખવા સમાન છે.

આચાર્ય ભાવેને શરણે આવેલા ધાડપાડુઓનો ઉલ્લેખ કરતાં ડો. પ્રસાદે જણાવ્યું કે આચાર્યશ્રીએ જે કર્યું એ અશક્ય નહિ તો એ મુશ્કેલ કાર્ય તો જરૂર હતું. ધાડપાડુઓનો હૃદયપલટો કરાવનાર આ સંદેશાને ફેલાવવાનું કાર્ય હવે બીજાઓનું છે.

વન્દેમાતરમ્ ગીત માટેના રાગો

નવી દિલ્હી: રાષ્ટ્રગીત 'વન્દેમાતરમ્'ની ટૂંકી કડી 'દેશ' રાગમાં અને સમૂહગાનની કડી 'મલ્હાર' રાગમાં ગાવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. ડો. કેસકર અને સંસદ સભ્ય શ્રી એન. એસ. હાર્ડીકરે જુદાં જુદાં સ્વરૂપો સાંભળ્યા બાદ સૂચવેલા કેટલાક ફેરફારો બાદ આ નવાં સ્વરૂપ તૈયાર કરવા માટે પગલાં લેવાઇ રહ્યાં છે. લોકસભામાં ગઇ કાલે એક લેખિત જવાબ દ્વારા આ માહિતી આપવામાં આવી હતી.

સુરત ખાતે દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સીટીનું વડું મથક

અમદાવાદ: તૃતીય પંચવર્ષીય યોજનામાં ગુજરાત રાજ્યમાં બે વધુ યુનિવર્સીટીઓ સ્થાપવા માટે રૂા. ૨૫ લાખની જોગવાઇ કરવામાં આવી છે. આ જોગવાઇ મુજબ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સીટી અને સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સીટી મૂર્ત સ્વરૂપ પામશે.

દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સીટીનું વડું મથક સુરત રહેશે અને સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ વિસ્તારને માટે સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સીટી સ્થપાશે અને તેનું વડું મથક રાજકોટ રહેશે.

પાકીસ્તાનને ભારતનાં અભિનંદન

નવી દિલ્હી: રોમ ખાતે રમાયેલી ઓલીમ્પિક હોકી ફાઇનલ્સમાં પાકીસ્તાનની જીત બદલ કેન્દ્રિય શિક્ષણ મંત્રી ડો. કે. એલ. શ્રીમાળીએ પાકીસ્તાનના શિક્ષણ તંત્રી શ્રી હબીબ-ઉર-રહેમાન ઉપર નીચે પ્રમાણેનો અભિનંદનનો તાર પાઠવ્યો છે: "ઓલીમ્પિકની ચેમ્પિયનશિપ માટેની આખરી હરીફાઇમાં પાકીસ્તાનની હોકી ટીમે મેળવેલી સુપાત્રતાયુક્ત જીત બદલ અમારાં અભિનંદન સ્વીકારવા કૃપા કરશો."

ગુજરાતમાં ખાતરનું કારખાનું

અમદાવાદ: ગુજરાત સરકારે રસાયણીક ખાતરના કારખાના માટે કેન્દ્ર સરકાર પાસે પરવાનગી માંગી છે એ બાબતમાં જાણવા મળે છે કે આ કારખાનું લગભગ રૂા. ૨૮ કરોડના ખરચે ઉભું કરાશે અને તેનું લક્ષ્યાંક ૯૦ હજાર ટન નાઇટ્રોજન ખાતર ઉત્પન્ન કરવાનું રહેશે.

૯૦ જેટલા પીન પોઇન્ટ

અંકલેશ્વર તાલુકામાં તેલની શોધ અંગે પ્રથમ તબક્કાના ૯૦ જેટલા પીન પોઇન્ટ નક્કી થયા છે અને આ પીન પોઇન્ટ પર જવા આવવા માટેના પાકા રસ્તાની જરૂરિયાત હોવાથી એ દિશામાં કામ શરૂ કરવામાં આવશે. ખંભાતમાં જે તેલ માલમ પડયું છે તેને ઉપર ખેંચી લાવવા પંપની આવશ્યકતા રહે છે, જ્યારે અંકલેશ્વર તેલપટીનું તેલ ખેંચવા માટે પંપની જરૂરીયાત રહેતી નથી.

ગુજરાત રાજ્યમાં ૨૪,૪૫૦ જાહેર ટ્રસ્ટો

અમદાવાદ: મુંબઇ રાજ્યનું વિભાજન થતાં તા. ૧લી મેના રોજ ગુજરાતમાં ૨૧૦૦૦ જાહેર ટ્રસ્ટો હતાં, જે આજે વધીને ૨૪,૪૫૦ થયા છે. આ ટ્રસ્ટોની મૂડી રૂા. ૪૩ કરોડની છે અને તેની વાર્ષિક આવક રૂા. ૫૪૫ લાખ છે.

દ્વિભાષી મુંબઇ રાજ્યનું વિભાજન થતાં અગાઉ મુંબઇ રાજ્યમાં ૪૦,૦૦૦ ટ્રસ્ટો હતાં. આટલી મોટી સંખ્યામાં ટ્રસ્ટો હોવાથી તેમને હજી પબ્લિક ટ્રસ્ટ એકટ લાગુ પાડવામાં આવ્યો નથી. વિભાજન પહેલાં ૧૯૫૯ના સુધારેલા ૧૯૫૦ના જાહેર ટ્રસ્ટ ધારાને, પ્રમુખે મંજુર કર્યા બાદ, તેનો અમલ કરવાનું બંને રાજ્યો પર છોડવામાં આવ્યું હતું. આ ધારો હજી લાગુ કરાયો નથી.

સ્વ. શ્રી ફિરોઝ ગાંધીનાં અસ્થિ અલ્હાબાદ લાવ્યા

અલ્હાબાદ: સ્વ. શ્રી ફિરોઝ ગાંધીનાં અસ્થિ તેમના મોટાભાઇ શ્રી ડી. જી. ગાંધી વગેરે અત્રે લાવ્યા હતા. થોડાં અસ્થિ સ્વ. ફીરોઝ ગાંધીનાં બેનને આપવામાં આવ્યાં હતાં અને બાકીનાં અસ્થિ આનંદ ભવનમાં લઇ જવામાં આવ્યાં હતાં. ત્યાં તે આવતા ડીસેમ્બર સુધી રાખવામાં આવશે તે પછી તે ગંગામાં પધરાવાશે. તે સમયે શ્રી નહેરૂ તથા શ્રીમતી ઇંદિરા ગાંધી હાજર રહેશે.

દિલસોજીના સંદેશાઓ માટે ઇન્દિરા ગાંધીએ માનેલો જાહેર આભાર

નવી દિલ્હી: શ્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધીએ એક નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે સમગ્ર ભારત અને અન્ય દેશોમાંના મારા મિત્રો તરફથી અને મારા દુઃખ પ્રત્યે દિલસોજી વ્યક્ત કરતાં જે સંદેશાઓ મળ્યા છે તે માટે હું તેમની આભારી છું. આ સૌનો હું વ્યક્તિગત આભાર માની શકતી નથી તે માટે તેઓ મને ક્ષમા કરશે એવી આશા છે.

ભારતનું ઐક્ય અને અખંડિતતા ઉપર ગૃહ પ્રધાન

નવી દિલ્હી: ગૃહ પ્રધાન પંડિત ગોવિંદ વલ્લભ પંતે રાજ્યોના મુખ્ય પ્રધાનોને અપીલ કરી હતી કે ભાષાકીય ઝઘડામાંથી ઉદ્ભવેલી અથવા તો ભાષાકીય ઝઘડા સાથે સંકળાયેલી બાબતોને હાલમાં થોડા સમય માટે ભૂલી જાઓ.

મુખ્ય પ્રધાનોની અવિધિસરની પરિષદમાં ગૃહ પ્રધાને કહ્યું કે આસામમાં જે કાંઇ બન્યું છે તે તમામ માનવીઓને માટે ચેતવણીરૂપ છે. રાષ્ટ્રની એકતા અને અખંડિતતા હોડમાં મુકાઇ છે.

પંડિત પંતે કહ્યું કે આવી બાબતોને વધુ પડતુ મહત્વ આપવાથી રાષ્ટ્રના નવઘડતરની પ્રગતિમાં અવરોધો ઉભા થશે. આપણે જાણવુ જોઇએ કે જનતાની આશા અને આકાંક્ષા વધતી જાય છે અને જો આપણે આવા ભાષાકીય ઝઘડામાં પડીશું તો લોકોની આશાઓને સંતોષવાનો સમય આપણને મળશે નહિ.

ગૃહ પ્રધાને ભાષાકીય લઘુમતીઓના કમીશનરની સાથે તેમના દરજ્જા મુજબ વર્તવાની સલાહ આપી હતી.

પંડિત પંતે કહ્યું કે દેશમાં વધો વિભાગવાદ, પ્રાંતવાદ અને ભાષાવાદ ચાલી રહ્યો છે. આપણે આ પ્રશ્નને જો હાલમાં હલ કરીશું નહિ તો ભવિષ્યમાં શું થશે તેની મને ખબર પડતી નથી.

આગામી જનગણતરી અંગે ગૃહ પ્રધાને કહ્યું કે જનગણતરી અંગે એવી રીતે તૈયારી કરજો કે જેથી જનગણતરી વખતે ભાષાના મુદ્દા ઉપર તેમાં ગોટાળા થાય નહિ.

પંડીત પંતની ૭૩મી જન્મગાંઠ

નવી દિલ્હી: ગૃહપ્રધાન પંડીત ગોવિંદવલ્લભ પંત ૭૩ વર્ષના થયા છે. શ્રી ફિરોઝ ગાંધીના મૃત્યુને કારણે તેમના જન્મદિન સાથે સંકળાયેલા બધા ઉત્સવો રદ કરવામાં આવ્યાં હતા. આ પ્રસંગે તેમના થોડા મિત્રો અને સાથીઓએ તેમને અભિનંદન આપવા તેમના રહેઠાણ પર મુલાકાત લીધી હતી

રાતા સુકા મરચા

મીક્સ એક નંબર એકના રાતા સુકા મરચા નેટ ૩૦ રતલી ગુણની શી. ૫૫-૦ રોકડેથી અને જથા બંધ-કોનટેટીના ભાવ માટે તથા આઇન બેગો અને પોકેટો માટે લખો.

Maarmans (Pty.) Ltd.
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

પો. બો. ૫૩૬૦ — ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦
ટેલીગ્રાફ એડરેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રો) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ.

હોલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ અને ઇમ્પોર્ટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રોસરી,
માથામાં નાંખવાના જાત જાતના દેસી તેલો
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના
વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-
કેરમબોર્ડ અને સ્ટ્રાઇકર તથા બીજી
અનેક દેશી ચીજો કીફાયત
ભાવથી મળશે.

વાર્તા ચાલુ

દંડ અને દયા

(૬) દંડ

અડધી રાત થઈ હશે ત્યાં તો જીન વાલજીન જાગી ઉઠયો. તે ધી.ના એક ગરીબ ખેડુતને ત્યાં જન્મ્યો હતો. બાળપણમાં તેને શાળાએ મોકલ્યો ન હતો, અને મોટો થઈ તે ફેવ૦માં કઠિયારો બની ગયો. બાળપણમાં જ તેના માં-બાપ મરી ગયા હતા. મા માંદગીમાં દેખભાળ ન થવાના કારણથી મરી ગઈ હતી, અને લાકડું કાપતાં ઝાડ ઉપરથી પડવાથી બાપ મરી ગયો હતો. સાત બાળકોવાળી બહેનનો જ તેને માટે સહારો હતો. બહેને જીન વાલજીનને પાળી મોટો કર્યો અને જ્યાં સુધી તેનો પતિ જીવતો હતો, તેણીએ જીન વાલજીનનું ભરણ-પોષણ કર્યું. જ્યારે તેનો પતિ મરી ગયો ત્યારે સૌથી મોટું બાળક આઠ વર્ષનું હતું અને સૌથી નાનું એક વર્ષનું, અને જીન વાલજીન પચ્ચીસ વર્ષનો. તેનું પોષણ કરવાવાળી તેની બહેન અને તેનાં કુટુંબ-નિર્વાહનો બોજ હવે જીન વાલજીનના માથા પર આવી ગયું.

ભાકડાંનાં મોસમમાં તે દરરોજ ૧૮ સ. (પોણા બે આના) કમાતો હતો. આ સિવાય કાપણી યા એવીજ બીજી મજુરી જો મળે તો તે પણ તે કરી લેતો. તેની બહેન પણ કામ કરતી હતી, પરંતુ સાત બાળકો સાથે તે કેટલું કરી શકે! ગરીબી ધીરે ધીરે આખા કુટુંબને ઘેરી રહી હતી, અને તેનો દમ રોકી રહી હતી. એક શીયાળાનો મોસમ એવો આવ્યો કે જીન વાલજીન ને કંઇ કામ ન મળ્યું, અને આખું કુટુંબ રોટી વગરનું બની ગયું, વગર રોટીનો મતલબ અક્ષરશઃ વગર રોટીનો; અને સાત બાળકો!

એક રવિવારની રાતે દેવળના મેદાન માં આવેલી નાન બનાવી વેચનાર દુકાનનો માલીક સૂવા જઈ રહ્યો હતો ત્યારે દુકાનની ગલી તરફના કાચના દરવાજા પર કોઇએ જોરથી મુક્કો માર્યો. તે તરફ જઈ તેણે જોયું કે તૂટેલા કાચ-માંથી એક હાથ અંદર આવ્યો હતો, અને તે ડબલ રોટી ઉપાડી રહ્યો હતો. નાન બનાવનાર દોડતો બહાર આવ્યો. ચોર જોરથી નાઠો પરંતુ નાન બનાવ-નારે તેને પકડી લીધો. ચોરે રોટી ફેંકી દીધી હતી, પરંતુ તેના હાથમાંથી લોહી વહી રહ્યું હતું. તે જીન વાલ-જીન હતો.

આ વાત ૧૭૯૬ની છે. જીન વાલ-જીન પર મુકદમો ચાલ્યો. તેને લશ્કરી વહાણપર પાંચ વરસની સખત કેદની સજા થઈ.

એપ્રીલ ૧૭૯૬ની ૨૨ તારીખે. બિ૦ મુકામપર કેદીઓની એક લાંબી હાર વજનદાર જંજીરોથી બંધાય રહી હતી. જીન વાલજીન હારમાં બેઠો હતો અને પોતાના નંબરની રાહ જોઈ રહ્યો હતો. જ્યારે લોખંડનો પટો તેના ગળામાં લગાડવામાં આવ્યો અને હથોડીથી તેના માથાના પાછલા ભાગ પર ઘા પડવા લાગ્યો, ત્યારે તે રડવા લાગ્યો. રડવાથી તેનું ગળુ ભરાઇ આવ્યું અને હિચકારી લેતા લેતાં તેણે પોતાનો જમણો હાથ સાત વખત ઉંચો અને નીચો કર્યો, જાણે કે તે સાત નાના નાનાં માથાંઓને અડતો હોય અને કહેતો હોય કે મેં જે આ ગુનો કર્યો છે તે કેવળ ભૂખથી મરતાં સાત બાળકોને બચાવવા માટે જ કર્યો છે.

કેવળ એકજ વાર-કદાચ તેના કેદના ચોથા વરસના અંતે-તેને પોતાની બહેનના સમાચાર મળ્યાં. તે પેરીસ માં ગરીબોના એક મહોલ્લામાં રહેતી હતી. તેની સાથે માત્ર સૌથી નાનું બાળક હતું. અને છ ક્યાં ગયા! કદાચ આ તે પણ ન જાણતી હોય. દરરોજ સવારે તે છાપખાનામાં કાગળ વાળવા અને સીવવા જતી હતી. તેજ મકાનમાં એક શાળા હતી. પરંતુ છાપખાનું છ વાગે શરૂ થતું હતું અને શાળા સાત વાગે ખુલતી હતી. તે બાળકને બહાર રસ્તાપર, અને શિયાળા ના મોસમમાં તો અંધારામાં અને ઠંડીમાં એક કલાક બેસી રહેવું પડતું હતું. માતાના કામમાં વિક્ષેપ પડશે એથી તેને કારખાનામાં જવા દેવામાં આવતું ન હતું. સવારે આવનાર જનાર કારીગરો બહુ વખત તેને પગ-થીયાંપર બેસી એક કપડા પર માથું રાખી સૂતેલું જોતાં. જીન વાલ જીન જેને ચાહતો હતો અને ઓળખતો હતો, તેના જીવનનું આટલુંજ દૃશ્ય તેની નજરમાં આ રીતે આવ્યું, જેવી રીતે ચાલતી રેલગાડીની બારીમાંથી કંઇક દૃશ્ય જોઇ લેવાય, આ પછી તે બારી એવી બંધ થઇ કે કદી ખુલી જ નહીં. ફરીથી તે તેઓને કદી પોતાની નજરોથી જોયા જ નહીં.

વહાણ પરના કેદીઓ નાસી જવા ના પ્રયત્ન કરતાંજ રહેતાં. અનેક કેદીઓ તો એક સાથે નાસી નહી શકતા; એથી વારાફરતી એકએકને નસાડવામાં મદદ થતી હતી. વરસની આખરે જીન વાલજીનનો નાસી જવાનો વારો આવ્યો. હમેશની જેમ તેના સાથીઓએ તેને મદદ કરી. તે નાસી છૂટયો અને બે દીવસ સુધી ખેતરોમાં સંતાતો રહ્યો. બીજે દીવસે સાંજે તે પકડાય ગયો.

આ ગુના માટે તેની સજા ત્રણ વરસ વધારવામાં આવી. અને તેને કુલ આઠ વરસની સજા કરવામાં આવી. છઠ્ઠે વરસે ફરીથી તેનો વારો આવ્યો. તે નાઠો પરંતુ અસફળ ગયો. પાસેંજ એક વહાણ બની રહ્યું હતું, તેના ખુણા માં તે છુપાય ગયો પરંતુ તરતજ પકડાય ગયો. ત્યારે તેણે જે સામનો કર્યો તે કાયદાની ભાષામાં 'ફુલ્લડ' મનાયું. તેને પાંચ વરસની વધુ સજા થઇ. તેમાંનાં બે વરસ તેને હાથકડી અને બેડીઓ પહેરવાની હતી. હવે તેની કેદ કુલ ૧૩ વરસની થઇ. દશમે વરસે તેનો વારો ફરીથી આવ્યો. તે વખતે નાસવા માટે તેને બીજા ત્રણ વરસની સજા થઇ. તેરમે વરસે તેણે આખરી પ્રયત્ન કર્યો, અને તે ચારજ કલાક મુક્ત રહી શકયો. તે ચાર કલાકના બદલામાં તેને બીજા ત્રણ વરસની સજા થઇ. આ રીતે કુલ ઓગણીસ વરસની સજા ભોગવ્યા પછી સન્ ૧૮૧૬ના ઓક્ટોબરમાં તે છુટો થયો. એક બારીનો કાચ તોડીને ભૂખ્યાં માટે રોટી ચોરવા બદલ તે સન્ ૧૭૯૬ માં કેદ થયો હતો.

(અધૂરૂ)

ગાંધી જયંતી

(૩૦૬ પાનાથી ચાલુ)

વસ્તુ છે જ નહિં. અને મારે મારી પાછળ કોઇ સંપ્રદાય મૂકી જવો નથી. મેં કંઇ નવું તત્ત્વ કે નવો સિદ્ધાંત શોધી કાઢયો છે એવો મારો દાવો નથી. મેં તો માત્ર જે શાશ્વત સત્યો છે તેને આપણા નિત્યના જીવન અને પ્રશ્નોને લાગુ પાડવાનો મારી ઢબે પ્રયાસ કર્યો છે. સત્ય અને અહિંસા અનાદિ કાળથી ચાલ્યાં આવે છે, મેં તો માત્ર મારાથી બન્યું એટલા વિશાળ પ્રમાણમાં એ બંનેના પ્રયોગો કર્યા છે. એમ કરવામાં મેં કેટલીક વાર ભૂલો પણ કરી છે, અને એ ભુલોમાંથી પણ હું ઘણું શીખ્યો છું.

ઇતિ ૐ તત્સત.

ઈશ્વરી ન્યાય આજ ઠેકાણે થાય છે

બીજાના સાચા યા ખોટા પગલા ને હસનાર અને તેમાં મજાક કરનાર પોતાના ઘરમાં કુટુંબના સભ્ય તરફથી એકાદ ખોટુ પગલું ભરાયુ તેથી બોર બોર આંસુ પાડે અને થેલી ભરી નાણાનો પ્રવાહ પણ ખરાબ કામને ઢાંકવા વહેવડાવે. પણ છુપો. સારા કામ ના "વખત ખરાબ છે."

(નાટાલના ખબર)

પ્રેમ લગ્નના દંપત્તી. પ્રેમ કરી લગ્ન કર્યા અને લગ્ન પછી પ્રેમને રજા આપી. કારણ પ્રેમ અને પત્ની બે સાથે સમાતા નહોતા.

(ખાનગી ખબર)

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી

(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ ગુલાબ ૩ તોલા ૩૭-૬ ડઝન (પાતળી અને જાડી લાકડીમાં મળશે)	સુગંધ રાણી ૫ ,, ૩૩-૦ ડઝન
ગેટવે ઓફ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ડઝન	,, ૨½ ,, ૧૮-૦ ,,
,, ,, ,, ૬ ,, ૯૦-૦ ,,	,, ... ૧ ,, ૮-૦ ,,
ચમેલી ... ૨ ,, ૧૮-૦ ,,	,, ... ½ ,, ૪-૦ ,,
,, ... ૧ ,, ૯-૦ ,,	લતા મંગેશકર ½ ,, ૪-૦ ,,
	ચંદન ધૂપ ૧૬ લાકડીનો ડબ્બો ૩-૦

ઓડર સાથે રોકડ — ડરબન માટેના ભાવો.

હમારી પાસ અસલી બાસમતીના ચોખા પણ છે
બાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(ઓછામાં ઓછા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે.

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—

દરેક જાતના ઇન્ડિયન દાળ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક જાતના ઇમ્પોર્ટેડ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add. "BHAISONS"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

—બ્રીટીશ વસાહત મંત્રીએ આફ્રિકન કૃષિઉત્પાદન વધારવા માટેની છ યોજનાઓ પાછળ ખર્ચવા ટાંગાનિકા માટે કોલોનિયલ વેલફેર એન્ડ ડેવલપમેન્ટ ફંડમાંથી ૩૪ હજાર પાઉંડની રકમ મંજુર કરી છે.

—મોઝામ્બીકના પોરચુગીઝ કોલોનીમાં પોરચુગીઝ સરકારે હવે એવો હુકમ કાઢ્યો છે કે મોઝામ્બીકનાં બધા ગોવન સ્ત્રી—પુરૂષોએ નાગરીક સંરક્ષણ દળ માટે ફરજીયાત તાલીમ લેવી જોઇએ.

—ટાંગાનીકામાં ન્જોમ્બે ડીસ્ટ્રીક્ટમાં ન્જોમેમાં વસતી; એશીયન કોમને ધાક-ધમકી આપવા માટે ટાનુની કારોબારી સમીતીના બે હોદ્દેદારોને ટાનુએ ડીસમીસ કર્યા છે.

—સાઉથ આફ્રિકન માલનો બોયકોટ કરવાની નવી જાતની હિલચાલ લંડનમાં સપ્ટેમ્બરની આખરથી શરૂ થશે એમ લંડનની રંગભેદ વિરોધી સંસ્થાએ જાહેર કર્યું છે.

—ન્યુ દીલ્હીમાં ભારતના ગૃહ પ્રધાન શ્રી ગોવીંદ વલ્લભ પંતે જાહેર કર્યું છે કે ભારતમાંની બેન્ક ઓફ ચાઇનાના બે ચીની ઓફીસરોને ભારત છોડી ચાલ્યા જવાની ભારત સરકારે તાકીદ આપી છે.

—ભારતની પાર્લામેન્ટમાં પરદેશ ખાતાનાં નાયબમંત્રી શ્રીમતી લક્ષ્મી મેનને જાહેર કર્યું છે કે અભણ માણસોને કે સાધારણ ભણેલા માણસો જેઓ બરોબર ઇંગ્લીશ જાણતા ન હોય તેમને પરદેશ જવાનો પાસપોર્ટ આપવાનું બંધ કરવામાં આવ્યું છે.

—મોરોક્કોને બંધારણ પુર્વકનું રાજાશાહીવાળું રાષ્ટ્ર બનાવવા માટેનું બંધારણ ઘડવા મોરોક્કોના રાજા મહમદ પાંચમા હવે એક બંધારણ સમિતિ નીમવા માગે છે.

—ઉત્તર રોડેશીયામાં કીટવે ખાતે મળેલી ગોરાઓની સભામાં ઉત્તર રોડેશીયાની ધારાસભાના સભ્ય મી. હુસ્ટેનલીએ જણાવ્યું હતું કે રંગભેદ કાઢવા માટેનું જે બીલ આવ્યું છે તેનો વિરોધ કરી દેશમાં રંગભેદનું ભૂત કાયમ રાખવા માગતા હોય તેઓએ બહેતર છે કે આ દેશ છોડી તુર્ત ચાલ્યા જવું.

—ઇરાકના વડા પ્રધાન જનરલ કાસીમ કહે છે કે પેલસ્ટાઇન એક આઝાદ ફોજ તઇયાર કરે છે એમ ફોજની પહેલી ટુકડીને ગેરીલા યુદ્ધ કેમ લડવું, રણમાં કેમ યુદ્ધ લડવું, તેની તથા છત્રીદળની તાલીમ અપાઇ રહી છે.

—સહરાના રણમાં અણુઅખતરા કરવાની પોતાની જીદ ફ્રાન્સે હજુ પણ છોડી નથી અને હવે તે ઓકટોબરની અધવચમાં ત્યાં ભુમર્ભ અણુઅખતરા કરનાર છે એમ આલ્જીયર્સની ખબરો જણાવે છે.

સામાજીક ખબરો

સુ. હિં એજ્યુકેશનલ સોસાયટીનો જવાબ

અધિપતિ, શ્રી ઇન્ડીયન ઓપીનીયન, ફીનીક્સ,—આપના બે અઠવાડીયાપરના છાપામાં એક સુરત હિંદુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટીના અધિકારીઓ પાસે ખુલાસો માગતો પત્ર હતો. જેના જવાબમાં જણાવવાનું કે સોસાયટીનું હિસાબ ખાતું તઇયાર ન થઇ શકવાના કારણે વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ લંબાઇ છે જે બાબતથી સોસાયટીની કમીટી અજાણ નથી, અને સાથે સાથે જણાવવાનું કે વાર્ષીક જનરલ મીટીંગ કયારે બોલાવવી તે ટુંક સમયમાં કમીટી નક્કી કરશે.

એલ. બી. પટેલ
(મંત્રી)

પાટીદાર સોસાયટી, જોબર્ગ

તા. ૧૭–૯–૬૦ના ભાદરવા વદ ૧૨ને દિવસે પાટીદાર સોસાયટી તરફથી પાટીદાર હોલમાં પૂ. ગાંધી બાપુની ૯૧મી જન્મ જયંતી ઉત્સવ પુર ઉત્સાહે ઉજવાયો હતો.

સાંજે ૭॥ વાગે હોલ પ્રેક્ષકોથી ચિકાર ભરાઇ ગયો હતો. આ પવિત્ર દિવસે શ્રી ભારત શારદા મંદિરના બાળકો તરફથી 'સ તઇયાર કરેલો "ગાંધી બાપુને–શ્રદ્ધાંજલી"નો કાર્યક્રમ રજુ થયો હતો. શાળાના બાળકોએ બાપુજીના જીવનપરથી શીખવાના પાઠો વિષે ટુંક પ્રવચનો કર્યાં હતા. તે સાથે ભાવવાહી ગીતો–ગરબા–ધ્વજ ગીતો–ગુણવંતી ગુજરાતનું ગીત વગેરે રજુ થયાં હતાં. આ કાર્યક્રમમાં અત્રેના 'કુમારિકા મંડળ' તેમજ 'શ્રી ભારતીય મહિલા મંડળ'ની બહેનો એ પણ ખાસ ભાગ લઇ બે ગરબાને બે ભજનો રજુ કર્યાં હતાં. પ્રાસંગિક પ્રવચનો પણ થયાં હતાં. કાર્યક્રમ પ્રેક્ષકોને ખૂબ જ ગમ્યો હતો અને વારંવાર તાળીઓના ગડગડાટથી હોલ ગુંજી રહેતો હતો. પાટીદાર સોસાયટીના પ્રમુખ શ્રી છોટુભાઇ જી. પટેલ તરફથી "દરિદ્રનારાયણ ફંડ" માટે અપીલ થઇ હતી. તેમાં ભાવિક લોકોએ ઠીક સાથ આપ્યો હતો. કાર્યક્રમની આખરમાં ગાંધી આરતી તેમજ રાષ્ટ્રગીત ગવાયું હતું અને સાડા દસ વાગે રાત્રે ગાંધી બાપુની જય તથા ભારત માતા કી જયના ઘોષ સાથે સભા વિસર્જન થઇ હ તી.

સાભાર સ્વીકાર:

ઇસ્ટલંડન મોર સેવા મંડળ		૧૦–૬
શ્રી સી. વલ્લભભાઇ, કેપ		૧–૦–૬
હિરાલાલ નરોત્તમ	"	૧૦–૩
જશોધાબેન ભગાભાઇ	"	૧૦–૩
વિઠ્ઠલભાઇ ગોવિંદભાઇ	"	૨–૬
નાનીબેન ઉકાભાઇ	"	૨–૬
ધીરજલાલ ઉકાભાઇ	"	૨–૬

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઇ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઇ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઇશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઇ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

આદુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧–૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦–૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ,

બટાટા, ડુંગરી (કાંદા), સુકા લાલ મરચાં, ખુમલા, સુકા ઝીંગા (છાલા), સોનેરી રંગનો ગોળ, દરેક જાતનો મરી મસાલો વિગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું.

સુરણ, રતાળુ, આંબા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાલુ છે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઇ પણ જરૂર પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઇ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઇ પણ ભાગની હવાઇ દરિયાઇ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઇન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઇ પણ ફી લીધાં વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનશ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.

Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઇનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.